

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a sloga sve pokvari“. Mar. Po.

Istati svakog četvrtka na sielom arku.

Doplat se nevrata ako se i selikaju.

Nobiljgovani listovi se neprimaju. Predplata i poljtarom stoji 2 for. za svaki 3 for. na godinu. Najbolje for. 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan crvine više postar...

Na malo jeća broj 5 novč.

Uredništvo i administracija našla se u Via Farneto br. 14.

Podpisani se doplni na slajka. zipselana zel pizma slajka po 2... svaki rok. Oglasit od 8 re... stoji 80 nč., za svaki rok... 5 nč.; ili u slučaju opetovanja... pogodbe sa upravom. Novci se... poštarakom naplatom (se... pošto) na administraciju... Naše Sloga". Ima, proširani naj... poštu valja točno opasiti.

Komu list nedodje na vrijeme, ako to javi odgovarajuću u otro... n pizmu, za koje se ne plaća... arinaru, ako se izvana napisite: "Reklamacija".

Uskrs.

Stojimo pred vratu uzvišenomu blagdanu, komu se veseli staro i mlado... koga željno očekuje sav kršćanski svet. Predteča velikomu blagdanu jest korizma, najpade veliki čedan. U korizmi poziva sv. crkva sve narode na pokoru, da pak dostojno blagovati uznožnu vazmenoga janjca. U velikom čednu promišljamo grozu muku i smrt Boga čovjeka, koji se je žrtvovao na Kalvariji, da oslobodi griješni svet od smrti vječne. Na dan Uskrsa slavimo uspomenu na uskrsnutje od mrtvih našega Spasitelja, koji je vlastitom silom predbio smrt, svladao smrtinu i slomio vlast pakla. Slaveč uskrsnutje Sina božjega, sjećamo se i našega uskrsnutja, koje će slediti na sudnji dan i kojim će nestati za vazda smrti.

Kao što se raduje uskrsnutju Isusovu svaki kršćanin, tako mu se veseli i ista priroda. Sva božja narav, svako božje stvorenje odživljuje tim uskrsnutjem na novi život. Jučer smo stupili u novu godišnju dobu, u krásno proletje. Prvih dana toga novoga proletja proslaviti ćemo uspomenu na uskrsnutje Onoga, koji je za nas proliju svoju dragocieniu krv na drvu križa. Veselje naravi združiti će se sa veseljem kršćanskoga sveta.

Poslije dugotrajne i težke zime stupata narav u novi život, a mi oslobodjeni smrtju Boga čovjeka od smrti grieha, slavimo uspomenu uskrsnutja dušah naših. Čistoća i jasnoća naravi neka madje živa odziva u nevinosti i čistoci dušah naših. Jedino čista duša i nepokvareno srce može pravim veseljem proslaviti uzvišene blagdane Uskrsa. Radi toga i skrbi naša brižna majka, sveta naša crkva za to, da se tečajem svete korizme pokorom i dobrimi deli očistimo da u uznožnom dostojno proslaviti velik blagdan. Ali kao što ćemo slaviti ovih dana svete uskrsne blagdane u veselju i radosti, tako želimo milomu našem narodu, da bi do mala proslavio i drugo uskrsnutje. Pozna-

vajuć sve jaje i nevolje našega patničkoga naroda, koji je prolilo na potoke krvi za krst častni i slobodu zlatnu, koji se je borio poput lava za svoje ognjišće i za zapadne narode, držimo, da je i on zaslužio podpunu slobodu i jedinstvo svih njegovih uda, kao što je uživaju osali narodi, koji ga okružuju.

Mislimo, da bi već i za njega morala minuti težka i dugotrajna zima, te i pred njegova vrata sinuli blago proljetno sunašće slobode i jedinstva. On je zaista zavriedio, da bude jednak i ravnopravan sa svimi narodi, koji žive pod žezlom slavnih Habsburga, koji su mu tolike i tolike puta svočano priznali njegove veliko za luge za dinastiju i za državu. I on želi svečano ustati iz stoljetno potištenosti i poniženja, te nastupiti novi, častni i veseli život — slobodan i ujedinjen pod krunom svoga zakonitoga vladara, koji želi vruće, da budu svi njegovi narodi zadovoljni i sretni. Toj opravdanaj želji dati će svoj svet blagoslov Onaj, koji je i za nas prolio svoju svetu krv i kojega uskrsnutje slavi se u nedjelju širom čitavoga svijeta. Nu kao što se hoće za duševno uskrsnutje prave pokore i dobrih djela, isto tako treba nam za narodno uskrsnutje neumorna, požrtvovna i nesebična rada. Jedino tako slaviti ćemo i to uskrsnutje, a da se ono čim prije s bude, to su Ti rode k svetim uskrsnim blagdanom naše najtoplije i najiskrenije želje!

Predlog

zastupnika dra. M. Laginje o gospodarstvenih poboljšanjih za Istru, postavljenu u zemaljskom saboru u Poreču dne 14. febrara 1894.

Visoki sabor naše izvoli odlučiti: Poziva se zemaljski odbor, da visokoj c. kr. vladi do znanja dađe, molbom da bude uslišana, slededeći želju ovoga pokrajinskoga sabora: I. Da visoka c. kr. vlada blagoizvoli odobriti Istru za šteto, koje na obćenitu korist države podnaša poslije uporabe klaufu

zule o vinskoj carini u trgovačkom ugovoru s kraljevinom Italijom; predusresti nevolju, koja poljodjelstvu prieti sve jačim širenjem trsnoga usenaa, i čuvati plod navodne radnje, slededećimi pogodnostmi za Istru, naime:

I. tim, da država uzme na se izgradjenje teli potrebite i željene željeznice iz Trsta do Poreča i od Poreča do Kanfanara, kao i one, kojim bi se od Herpelya, Trsta i Pule sgodnije spojili s Rimom;

II. da dozvoli sadjenje drahana u pokrajini Istri, i to za pokus barom čim prije u onih predjeljih, koji su još jače okuženi filokserom, a tako i u onih, gdje su juras mjesto financijalno stráže;

III. da podigne krediti škotskoga pučanstva bilo otkupom dosadanjih dugova u koliko su obstajali koncem godine 1893. i u koliko jim je interes veći od 5%, uradiv utjerivanje glavnice u prillčnih obrocih i interesa no višega od 5% putem c. kr. poroznih urada; bilo osnivanjem pučkih banaku sa državnom dotacijom na 3%, i uz dužnost ovih posljednjih, da daju zajmavo, ili prouzimaju obstojeće dugore, računajući intores ne veći od 5 po stu.

Obrazlozavanje.

I. Može biti preprijanja o tom, jeli veća ili manja šteta, koju Istra trpi odkada je snižena uvozna carina na talijansko vino, ali svatko razuman priznaje, da je Istra u istinu nanešena šteta, da se nije obistinila nada, da će istarska vina, kad se snizi carina, opeta imati bolju prodju u Mletičkoj, i da se naša vino mora prodavati mnogo krat bez ikakva dobitka, čim ga je budi koliko više uradio. Strukovnjaci tvrde, da će se u zapadnoj Istri mora i napustiti svako razloznije gojenje loze, ako se vino ne bude moglo prodavati draže od 12 for. sto litara, a žalostna je istina, da imade i danas po pinivah dosta vina, koje se niti pod ovu cionu nemože prodati. Računajuć osrednji proizvod na pol milijuna sto-litara i uzimajući, da je usljed sniženja carine na talijanska vina, našemu škodu barem 2 for. po sto-litara, mora se godišnje štete, što ju Istra trpi, računati najmanje na jedan milijun forinti svake godine. a to računajući kao 5% intores, daje glavnice od 20 milijuna forinti.

Poslo su posljednji trgovački ugovori s Italijom i Njemačkom sa službene strane priznati kao poslovni velikog interesa monarhije, pošto kako Istra nije za njoj izvirni posebni gubitak dobila posebno koristi, dočim država ima sve više dobitka od uvozne carine talijanskog vina, čim ga se više uvadja, pravdomo je, da se Istra odšteti tim, da država prouzmo na se izgradnje spomenutih željeznica tako, da i

pokrajina i pojedino obćino budu čim vranje obitrodono.

II. Država troši za nabavu duhana u inozemstvu milijune na godinu, dočim ne ima sumnje, da bi gojenje duhana po Istri mnogo koristilo narodu, a tim dvostruko državi, koja inozemstvu daje zlato, a kod kuće narod trpi. Nemože se tajiti, da je trošak nadzora velik, ali je južnost čim prije pritoći u pomoć onim krajevom, koji već stradaju, ili jo stalno, da će brzo stradati od filoksera, a zna se, da neće svi odmah moći na novo zasadiiti vinograde sa amerikanom lozom; trošak nadzora izplatio bi se u malo godina.

Ima napokon mjesta, gdje već za drugu službu obstoje postaje financijalni stráž, koje bi dosta malo nekoliko pojačati, to bi moglo vršiti nadzor također nad gojenjem duhana u najbližoj okolici.

Na takovih mjestih moglo bi se za pokus započeti čim prije.

III. Osim preriedkih izvinnih slučajeva učinjeni su sada obstojeći dugovi škotskog stanovništva Istru prvotno za nabavu zemljišta od velikih posjednika, za nabavu brano u godinah, kad nije rodila loza i za izplatu velikih poreznih zaostataka u posljednjih godina, ili za nabavu živeča, kad se je utraž od vina morao nositi u državne blagajne na izplatu poreza zaostalog od mnogo godina.

Namirami u krui dađe se dokazati, kako su pojedini kmetovi u posljednjih 15 godinah platili tokuće poreze i barem još toliko od prije, a to se redovitimi prilozii nije moglo.

Snoski puk, navlastito u zapadnoj Istri, bez škole i nauke, nije si znao drugačije pomoći, to se je dužio. Uvedenju novih zemljišnih knjiga, o kojih nije bilo podučon, zadržao je je, jer su tražbine hivalo uknjižene bez obzira na objave obnovljene.

Kamatno dobro obseguranih tražbina iznosuju 6%, redovito 8%, a ima ih po 10, 12, dapače i po 20 po stu.

Cvarska vlada učinihla bi veliko dobročinstvo, a bez svaje štete, i spasila bi od propasti snoski stalih ovo pokrajino, kad bi otkupila dugove, koji su na intores veći od 5%, to kad bi najviše toliki intores sa primjerenimi obroci glavnice utjerivala putem c. k. poreznih urada u mjesecih oktobru do febrara svake godine.

Iznos, do kojeg bi država mogla u pojedini slučajevih izplatiti dug, a da hipoteka bude sjegurna, lahko bi se ustanovilo na temelju ovravnih procjena, učinjenih u posljednje tri godine, kojih na iznos imade vrlo mnogo, a gdje tih nema, imalo bi se uiniti procjene političkim putem i uz čim manji trošak za strauku.

PODLISTAK.

„Aničin kuk.“ *)

Napisao Vinko Rubčić.

U domu udovice Ruzić ovala ružica mala. Nije to bila ružico, što na busu svietla, već to bila Anica, jedino joj diete. Bila vlada naša Anica, kao da se u mladiću umiva a ružicom oštra, pa ti i nevoljica na nju oko bijela. A sa obudva oko njezi mogao, da se je sit nagledaš. Anice ju nevinost i skromnost, čednost i strpljenje... ote najljepše ružice, što valja za kito valjanu djevojku. A znala je Anicu da zasvirati u knjigo, pa i perom po papiru pisati, kako ju naučio čuati starija sećeci pripovik.

Kad joj se navršla osamdeseta godina, ostali proci obijati joj rodni prag, ali ona ni za koga ne mari. Sa svimi bijaše ljubavna i umiljata, ali nikoga ne bijede da usreću kojom stadjanom riđu. Videći joj majku, da si ne će nikoga da oduberu, ostanu ju nagovarati, da se uda za kovačevog Frana, koji bijaše najbogatiji izmo-

dju svih prosaca. Nu ona ne htjede ni čuti majko, tek nježno potresavala crnom glavicom i pjevuckala:

Diko moja, da si kó sunašće, Kad to moje ne voli arđasoe.

Nu Jelo ne preta ju nagovarati, pa napokon stede joj se i grotiti. Kad ju jednom ljudeki izkarala, prizna Anica, da već dugo voli Maričevog Antuna, komu je i priiegala ljubav do gruba.

— Nemoj, majčice draza, siliti me, da podjem za nedraga. Ta dana ne bi mogla uz njega preživjeti. Znadeš i sama, da Teško je usrieti, kad ništa ne boli, Još teže je ljubiti, što erou drago ni.

— Kojosta! — podbodi se Jelo. — Zar da te dađem onom pravaju, u čigovoj kući ne mogu da kraj s krajem vožu? Nikada! Ja hoću a ti moraš poći za Frana.

— Molim te i zaklinjem nemoj, majčice, razoriti sreću svoje jedinice. Dopusti, da si biram po sreću draga života svoga — molila sirotica. — Ta moja sreća i tvoje ju veselje, moja tuđa i tvoja bit do žalost.

— Tiho! I da mi njezi višo spomenu onoga pogana. Na moni je rod, da zapovjedam, a na tebi da slušaš.

I odleti tužna djevojka na ovo riđu u svoju sobicu i vrudimi suzami orosi mokaou uzglavje svoje posteljice. Znala je, da joj majka rekla zadnju riđu, da ne čini za vlas popustiti. I tok na pomieno, da je izgubila na vieko svoga Antuna. groznicaova sa strasno, kao da joj puklo do smorno srce.

Bacala sa pred nego majoi, da ju ne ubija, da joj ne rasurajo sreću, molila suzami na očima i Frana, da je se odradi, ali sve badava.

I plakala sirotica dan i noć, te u kratko doba od cvatude djevojko postano bleda, mršava stvoronjo, da si ju tok upoznao. Al majka nije pazila na njezino muko; ona se u duš veselila, da će dobiti bogata zeta, kojim će se ponositi moći, a cieto do joj selo zavoljeti na neandanoj sreći. — Jelo, Jelo! Zar za par srebrnjaka prodaješ svoju jedinicu, Bog ti prostii!

Tužna srca spremala Anica sa stono ruho, a to i tje puta bila bi radje pripravljala si mrtvačko odielo.

I približi se dan ženitbo. Drugo su djevojke u ovom sludaju nemogu anađi od sroci i blaženstva, a Anica u prodvećerjo tatoga dana svijalala se i previjala od tugo

i nevoljo. Najednom ustano pa tihano izdozno iz kuće.

Vani bila blaga jeseneka noć. Nebom kralo zvezdice sjajne, mlo trupeti i motređ bludnu djevojku, koja je svdvojno njekud hrlila. Noć bila tihana, kao ona, kad je sa Antunom bila sa sajma, kad uo si prvi put zapriegoše ljubav do gruba. Samo što su onda zvezdice sa tamnoga neba na njih amiesoš se gledalo dočim sada tužno zura na djevojku, kao da i ono s njom lju vrću suzo.

Zurno hiti djevojka prema moru, do kuka, izpod kuka dubuko ljujucka se more. Dođav na kug, pobožno pogleda na nebo, ručico sklopi na molitru i molila se dugu na svim sream, iz dna duše. Kad izmoli, šaptano:

Tiolo moje truni r i u turo, Što ne volim, ljubiti ne mogu, pa se surva niz pošine. More zaplupati tužno, muko, primiv u zagrlaj nuerotnu djevojku. — I hudo opot svo tiho, kano uerlot gubak. Od onoga doba pravva svet onaj kuk nad morem „Aničin kuk.“ I svaki put, kad se doosi, da udara majka kćorku za nedraga, prijieti ju ova „Aničina kuka.“

*) Po kazivanju jedne djevojke.

Drugi način, kojim bi se dalo zlu do-
skotiti, jest taj, da se infinjativom države
upravo ustanove pučke banke, da joj drža-
va obznaniti potrebitim novcem na interes
ne veći od 5%, i da takove pučke banke,
pod neposrednim nadzorom sposobnih drž-
avnih službenika počepomažu narod, na-
vlasito prouzmičujući na se teže dugove i
osvajaju interese na pravodnu mjeru, ne
više od 5 po sto.

Tim bi se vrlo blagotvorno mogao
porabiti jedan, ako i malen dio saviška od
godišnjih računa, što ga državi pronaostaje
od nekoliko godina i koji joj stalno ne
nosi više od 3 po sto godišnjeg prihoda.

Izvišće

o glavnoj skupštini krčke gospo- darske zadruge, držanoj na Puntu dne 28. prosinca 1893.

Usljed poziva 14. prosinca 1893. sa-
knepilo se na Puntu više članova i gostova.
Vladu zastupa c. kr. politički povje-
renik vit. dr. Scarpa.

Predsjednik otvara sjednicu u 10 sati
prije podne i predstaviv zastupnika vlade,
pozove tajnika, da pročita zapisnik zadnje
glavne skupštine.

Dr. Trinajstić veli, da se čitanjem
zapisnika, kojeg i onako svaki član imade
štampana pri ruci, nebi nego samo pri-
kratio dragocjeno vrijeme, da se o drugom
važnijim stvarim porazgovorimo, predlaže
dakle, da se čitanje zapisnika propusti i
potvrdi. — Primljeno.

Predsjednik pozdravlja nadođu gos-
podu članova i gostove u ljepom i mu-
prednom mjestu Puntu. Drugo mu je što
se ovogodišnja glavna skupština drži na
Puntu, gdje imade toli radišnih i podu-
zetnih gospodara, pak se nada, da će tim
više članova iz ove občine u naše kolo
pristupiti. Pozdravlja kao gosta i člana
predsjednika posestrime kotarske gospo-
darske zadruge u Buzetu dr. Mata Tri-
najstića. Žali da nemože ove godine poput
prijašnjih godina izvjestiti skupštinu o nje-
govom radu kod glavne sjednice pokra-
jinskog gospodarskog vieća, budući se ta
sjednica, nezna s kojeg razloga, nije još
obdržavala, što mu je svakako začudo,
budući bi se račun i proračun pokr. gos-
p. vieća imao podastrijeti zemaljskom saboru,
koji se do koji dan otvara. Što se tiče
rada zadružnog odbora kroz tekuću godinu,
izvjestit će sve potanko g. tajnik. — Tro-
načim glasom spominje smrt trojice čla-
nova, a name presv. biskupa Dr. Frana
Ferečića i popa Antona Kirinčića župnika
u Dobrinju i preranu smrt Antona Turata,
učitelja u Omišlju. Skupštinar i znak
štonjavna uzdignu se bolno klicući: „Slava
njim!“

Predsjednik iz toga prelazi na III.
točku dnevnog reda pozivajući tajnika, da
izvjesti o djelovanju zadružnog odbora.
Pop Nikola Turato pročita slijedeće
izvišće:

Iza zadnje glavne skupštine držane
u Baski 14. studenoga lanjske godine, na-
mice se upravljajućem odboru, da izvjesti
glavnu skupštinu, kao i sve ostale članove
kotarske gospodarske zadruge, o svojevom
radu u prošlogi godini. Da se može taj rad
pravedno ocijeniti, moradu se u obzir uzeti
sve one okolnosti u našem narodu, koje
povojno ili nepovoljno djeluju na sveobit
gospodarski razvitak, o kojemu ovisi i
gospodarski napredak svakog pojedinih
gospodara. — Vi ste već gospodu čuli u
prijašnjih godinama, ovom istom prigodom,
u kakovih se odnošnjih naših naša gospo-
darska zadruga sa svojim neposrednim
predstavljajnikom t. j. sa pokrajinskim
gospodarskim viećem u Poreču. Zalostni
oni odnošaji nisu se u našem poboljšali
pače postigli na toliko, da se je pred
sjedništvo naše zadruge po jednoglasnom
zaključku odborske sjednice, držane u Krku
dne 29. kolovoza, moralo ute donaliti na
vis. c. kr. državno sudiste, da zudobije
novčanu potporu, koja svakoj zadruzi pa
i najoj po zakonu pripada, a koja joj se
već od dvie godine uzkracuje. U predstavki
po 3. točki dne 6. lipnja na vis. ces. kr.
ministarstvu poljodjelstva, i podpisanoj od
predsjednika svih kotarskih gospodarskih
zadruga, koje se u naših okolnostih nalaze,
patanko su izbrojene sve naše nevolje, pak
se nadamo da će vis. c. k. ministarstvo
uznatožiti zadovoljiti pravednim željam
onaj izvraženim. — To neprijazno susre-
tanje od strane predstojećih oblasti je
sigurno jedan od glavnih razlogah, da se
naš narod, ako je i po naravi obdaren
plemenitim srecem i zdravim razumom, ne-
može uzgajati kao gospodar u onom smi-
slu, kao što zahtjevaju današnje okolnosti,
da najme može, ako boće svim zahtjevom

svoga životnoga pitanja barem donekle
zadovoljiti. — Ako su već te okolnosti za
gospodarski razvitak u narodu vrlo nepo-
voljne, još nepovoljnije postaju, ako je na-
rodu uništen, usljed elementarnih i drugih
nezdobah, njegov najvažniji prihod. Tako
je uništeno vinogradstvo, dielom po
trsnjoj usi, dielom od peronospore, a uni-
štena je i trgovina vina usljed nepovoljnih
ugovora sa tuđim državanim.

Uz sve te nesreće ipak nas je ova
godina ljepo poslužila prilicom žetvoni,
a upravo nas je iznenadila obilatom berbom.
— Iza prošrite zime, sniega i leda
nastala strasna suša, pak se je ozbiljno
bilo bojati, da će nam zimski usjevi ne-
milice propasti, ali ipak polovicom svinjica
počela blaga kiša padati, koja je svu na-
rav baš preporodila. Voćke također nra-
dile obilnim i ljepim plodom, osobito treš-
nja i jabuka. Berba zadovoljila podpuno
kvantitativno i kvalitativno one vinogra-
dare, koji su u pravo doba škropili vino-
grade, koji pako ih nisu škropili ili su
škropili u nevrleme, skreću glavom i pi-
taju se, gdje jim je letos pamet bila. —
Peronospora pojavih se ove godine dosta
kasno, pak je to i bio uzrok, što su mnogi
i mnogi zanašali škropljenjem, i tim da-
kako dočekali trgatbu i ako obilnu, ali
vino slabo.

Kako sam već lanjske godine u mo-
jem izvišću iztaknuo nadu glede zadruž-
nog voćnjaka i rasadnika američanskih
loza, to sam ove godine toli sretan, da
možt izjaviti, da je malo dana iza lanjske
skupštine napokon došlo i to pitanje k
svom kraju. Visokim odpisom c. kr. mi-
nistarstva poljodjelstva od 31. listopada
br. 15.420 bio je primljen predlog zadruž-
nog odbora, da se zemljište kod Sv.
Roka u blizini grada Krka parc. br. 1193
razkreći i pripravi za rasadnik američan-
skih loza. U tu svrhu podjelilo je visoko
c. kr. ministarstvo potporu od 600 for.,
od kojih je bilo doznačeno 300 for. za
radnje svršene lanjske godine. Zadružni
odbor morao se je obvezati, da će radnju
i nadzor povjeriti osobi, za taj posao pri-
kladnoj, da će uzdržavati zasad kroz 15
godinu, te da će ustupiti loze vinogradu-
rom uz onu cieniu, koju bude i u ostalih
erarijalnih rasadnikih ustanovljena, napokon
da vladin filokserni povjerenik, bude imao
nadzor koli na način sadjenja toli na uz-
državanje nasada. Osim filoksernog povje-
renika imati će i putujući učitelj u s-
prazumku uplivati svojim savjetom na us-
dijavanje i uzdržavanje loznjaka. — Za-
družni odbor primio je sve gorioznačne
uvjete, sklopio pogodbu s manastrom be-
nediktinka u Krku kao vlasnikom zem-
ljišta i povjerio radnju Stjepanu Udini iz
Krka, koji je lanjske godine svršio po-
ljodjeljski tečaj u Poreču. — Površna zem-
ljišta, odredjena za rasadnik američanskih
loza, zauzima 5485 qm., od kojih je do
sada bilo izkrčeno u dubljinu od 70 cm.
1690 qm. i posadjeno raznovrstnih ame-
ričanskih loza, stranom stalno, stranom
privremeno, da se razšile za dojdnuće go-
dininu i stalno presade. U svenim biti će
do 9000 loza. Ostali dio nerazkrčenog
zemljišta razkreći će se mjeseca siječnja
t. g., u zategnulo se toliko radnjom bu-
dućih je zadružni odbor, videći, da ga je
preskupo stajala dosadašnja radnja, odlučio
ostalu radnju dati na zakupninu. Budući
se nije nijedan našao, koji bi preuzeo tu
radnju za ponudjeni svotu od 150 pak
200 forint, to je predsjedništvo zadružnog
odboru ureklo dne 31. t. mj. za ustmen
dražbu, podignuv prvi dražbeni glas na
290 for.

Dobro uređjeni rasadnik američanskih
loza je do danas jedino uspješno sredstvo
proti filokseri. Sredstvo, kojim bi se dala
filoksera posveena uništiti ili barem ne-
uništiti jošte vinogradu od nje za vrijeme
braniti, ne bijaše do danas još nitko tako
sretan pronaći ga. Zato je i zadružni od-
bor i sborom i tvorom učinio sve, što se
učiniti može, da se čim prije započne ob-
nova vinograda sa ciepljenom lozom, dok
trsnja ne preuzne još veći mah. To se
tim više preporuča, jer naš seljak re-
generaciju vinograda može izvest samo
dodu, dok imade još priloda iz obstojećih
vinograda, čim pako i taj prilod propade
za seljaka, osolito u nekojih občinu na-
stati će takova bjeda, da neće moći na-
kakovih troškova za regeneraciju svojih vi-
nograda podneti.

Zadružni odbor slijedeć primjer ko-
tarske gospodarske zadruge u Kopru, od-
ludio je podneti molbu na visoki pokra-
jinski sabor, da bi oprestio od plaćanja
pokrajinskih i občinskih nameta (advisonalna)
one vinograde, koji su fllokserom okuženi
ne samo, nego i one, koji su američan-
skom lozom nasadjeni. U točki VII. dnev-
nog reda današnje glavne sjednice raz-
pravljati će se obširnije i to pitanje.

Istodobno sa rasadnikom američanskih
loza bio je od visokog c. kr. ministarstva
primljen predlog zadružnog odbora i za
zadružni voćnjak i u to ime podielilo se
zadruzi 250 for. Budući je zemljište, od-
redjeno za loznjak, bilo preveliko, to se
je u istom pripravilo i zemljište za voćnjak.
Površina zemljišta, opredjeljena za voćnjak,
iznaša do 980 qm., koji su bili već raz-
krčeni i razkopani u dubljinu 60 cm. Tu se je
poslalo raznovrstnih divljaka do 2000 na
broju, a imade i plemenitih oraha i ko-
stanjua, koje je zadruga nabavila iz vo-
loskog kotara.

I ove godine se je zadruga obratila
na visoko c. kr. namjestništvo, da bi joj
po mogućnosti badaya podielilo do 300
raznovrstnih oplemenjenih voćaka. Iz era-
rialnog voćnjak u Pazinu primila je za-
druza samo 260 stablica pod sniženom cieniu
od 5 novč., ali žalibože samo jednu jedinu
vrst i to oraha. Moralo se držati, što su
nam poslali, tješće se nadam, da će i
tomu uskoro doskočiti zadružni voćnjak,
iz kojeg će se dobitav na izbor i u pravo
doba svježih i neoštećenih voćaka.

Poput lanjske godine odbor pokra-
jinskog gospodarskog vieća uredio je i
ove godine pohod pizanskog klastrioca
maslina. Ponka u klastrenju trajala je 10
dana i to u obćini omišljskoj 7 dana, a
3 dana u obćini krčkoj, u kojoj se je raz-
rečalo mladice na maslinah lanjske i pred-
lanjske godine oklaštrene, u Omišlju okla-
štirilo se je preko 450 maslina. Ovoj ponci
prisustvovali su uz potporu od 80 novč.
na dan dvojica iz Dubašnice, Dobrinja i
iz Omišlja.

Iz drugih občina nije se nijedan
prijavio, što i opet dokazuje skrajni naš
nema; uzprkos svim porukam i nagovorom
ljudi, koji nam sigurno neće zla i uzpr-
kos prekrasnim uspjehom, koji su se u toj
struci do sada polučili.

Kako napomenuli u lanjskom izvišću,
zadružni odbor pobrinuo se je, da se još
za jednu godinu drži pastuha A. Simite-
kolu iz Dobrinja, jer po naredbi c. kr.
komiteta za pregledavanje konja, imao je
Simitekolo svoga pastuha uskopiti i tim
bi naš otok ostao sa jednim jedinim i to
inorodnim pastuhom. Molba zadružnog od-
bora i uvjeti Simitekole bila je povraćena
i povoljno riešena od visokog c. kr. mi-
nistarstva, malo dana iza lanjske glavne
sjednice.

Tečajem ove godine bio je naš otok
prilično dobro providjen i sa bikovi. Dva
bika domaće pasmine bila su munješćena
jedan u Verbanjskoj, a drugi u Dobrinj-
skoj obćini; bik pako bujske pasmine bio
je namješćen u Sv. Vida, obćini Omišljs-
skoj. Osim ovih bilo je još i nekoliko pri-
vatnih bikova, koji su na lanjskoj izložbi
goveda bili nadareni i tim pridržani za
jednu godinu na razprod. U svibnju dojd-
nuće godine iziće pogodba sa nadstojnici
bikova u Dobrinju i Vrbinju. U zapisniku
sjednice stalnog odbora pokrajinskog gos-
podarskog vieća od 9. kolovoza čita se,
da je bilo zaključeno, da se predložiti vi-
sokom c. kr. ministarstvu, da se na našem
otoku podigne još jednu postaju bika bujske
pasmine. — U predstavki zadružnog od-
bora od 22. travnja na visoko c. kr. mi-
nistarstvo među ostalim bila je topla pre-
poručena i izložba goveda poput one lanjske
godine, ali po onom, što proiziće iz za-
pisnika gorsipomenute sjednice, pokrajinsko
gospodarsko vieće nije predložilo visokom
c. k. ministarstvu naš kotar za tu izložbu
i sasvim tim nadamo se, da će ministarstvo
uvažiti temeljitu molbu zadružnog odbora.
Odnosno na zaključke zadnje glavne
sjednice, čast mi je izjaviti, da se je za-
družni odbor obratio na slavno c. kr. ko-
tarsko školsko vieće u Lošnju, da bi pro-
vidilo pučkim učionam na otoku „Slike
za vođarstvo i oplemenjivanje američke
loze“ za obuku i pučkih učiona. Stovanim
odpisom od 31. srpnja t. g. br. 209 do-
javio je kotarsko školsko vieće u Lošnju,
da su predložene slike bile nabavljene i
porazbjele učionam na otoku. —
Radi pomanjkađu novčanih sredstava nije
bilo moguće zadružnom odboru nabaviti
predloženi sumpor, a mođa galica raz-
prodala se sva, koja je još od lanjske go-
dine u zalih preostala. U smislu zaključka
zadnje glavne sjednice podielilo se čla-
novu u Baski jedna škropilnica Zivice, a
jedna zadržala se kao uzorak i za porabu
članova u Krku.

U napomenutoj već prestavki na vi-
soko c. kr. ministarstvo pisalo se i za
putujućeg učitelja, Slavno c. kr. povjere-
ništvo u Krku dopisom od 22. listopada
c. br. broj 1669 dojavilo je zadružnom
predsjedništvu, da je mjesto putujućeg
učitelja G. Lipizzera bio imenovan gosp.
Franko Trampuš, koji nas je već i položio.
Rečom je Slovenec i pozna dobro naš je-
zik, pa je naše dakle, da će uz dobru

wolju, koja reč bi da mu ne manjka, za-
dovoljiti potpuno svojoj uzvišenoj duž-
nosti i zadaci.

Pisalo se na visoko c. k. ministarstvo
i za dobavu malenog pastuha za križanje
s magaricami, da se dobiju mazge, rab-
ljene osobito u Baski i Vrbinju; zamolilo
se također potporu za 2—3 mladice, koji
bi bili voljni ići u koju radionicu izučiti
se u pletenju košara, ali na jednu ni
na drugu molbu nije se još do danas do-
bilo odgovora.

Pitanje o presuenju vrbnickog polja
reč bi da je napokon dozrielo, jer prošlog
mjeseca bila su u tu svrhu na lcu mjestu
dva vještaka, od kojih se je jedan i više
dana na mjestu zadržao, da temeljito pro-
uči i razpita, kako bi se najuspješnije to
pitanje već jednom riešilo. Isti vještak
učinio je i načet potrebiti radnju. Do
koji dan nađe je, da će biti započeto i
to toli korisnosno djelo.

Tečajem godine držao je zadružni
odbor u svemu 5 oborskih sjednica, u
kojih su se razpravljala razna pitanja,
tičuća se više manje onih točaka, koje sam
u ovom izvišću već naveo. U odborskoj
sjednici od 29. prosinca pr. g. razpravljalo
se i o predlogu mč. g. popa Antuna Ki-
rinčića, učinjenom u zadnjoj glavnoj sje-
dnici, name glede ustrojenja zajimovnog
zavoda za sav naš otok. Obzirom na razne
potkožke, koje bi tim bile skopćane, a
osobito kad se pomisli, da takav zavod
nije baš neobito potrebit za naš otok,
budući da imadeimo prilicu glavnice uz
dosta primjerene postotke kod raznih mo-
ralnih osoba, kao: kapitulna, manastira i
drugih. Na personalnoj garanciji utemeljen
zavod nebi mogao uspjevati tim više, jer
za dobiti nove morao bi se obratiti na
izvanjske zavode, koji teško da bi dali
zavajca bez hipoteke. Bilo bi mnogo upu-
tije, kad bi se ustrojile malene posujinice
po sistemu Reifeiseh, ali i za takova
društva ustrojiti treba kapitulna. Mi bi pak
po svojoj prilici bili i u taj nepelici, da
nebi mogli naći u svakom mjestu osoba,
koje bi na sebe preuzele veliku odgovor-
nost predsjedništva ili blagajničeva, jer za
to treba poštenih ljudi, a tih je zalibože
teško naći. Bez pripomoći pokrajinske
ili državne nije moguće o tom dočeti lie-
pom predlogu ni pomisliti, pak je predlog
popa Antuna Kirinčića s tih razloga bio
prepušten boljim vremenom i sretnijim
okolnostim.

I ove godine je zadruga iz vlastite
blagajne predbrojila sve članove zadruge
izim svecenika i učitelja na krasne dvo-
mjesecne gospodarske knjižice, koje u
Zadru izlaze pod naslovom „Pučka knjiga“,
a osim toga je slavno uredništvo „Se-
ljaka“ poslalo na dar našoj mladeži raz-
novrstnih gospodarskih knjižica, koje
su bile postane na razna ravnateljstva
naših pučkih učiona. Na tom krasnom i
veledušnom daru častim se ovdje u ime
zadružnog odbora najsrdačnije zahvaliti.
Zadruza pak bila je i ove godine pre-
brojena na „Gospodarski list“ iz Zagreba,
„Seljaka“ i „Poljoznance“ iz Zadra, „Hr-
vatsku pčelu“ iz Osjeka i na „N. Slogu“.

Usljed odborova zaključka izdriehati
će se ove godine prije zaključka ove skup-
štine među članova, koji nisu još dobiti
sličnog orudja i koji su uplatili godišnji
prinos, 5 skara za čišćenje loza, 10 lopata,
2 kosira i 1 gubja za čišćenje maslina.

Zadruza je i ove godine ponarastla
za 4 člana, a bilo je toga i više, kad bi
se više zauzimalo i mario za tu toli ko-
ristnu instituciju. — Zalostno je osobito,
što se ovdje na Puntu, gdje su prilike gos-
podarstvena najnepovoljnije, a žiteljstvo
najradnije, najniži najmanji dio zadružnih
članova! U obću pak mora se priznati,
da uzprkos svim nepovoljnim i težkim
okolnostim naš težak uvijek više i više
volje i želje za gospodarski napredak po-
kazuje, pak je za to dužnost svakoga pu-
ččinog od nas, kojeg je rado i motika
uzgajila, da ga u tom podupiramo po mo-
gućnosti i materijalno, a svakako pak
sborom i tvorom, da se u njem volja za
gospodarskim napredkom ne samo uz-
drži, nego da se težnja za gospodarskim
profitikom danonice povećava, dok se ne-
bude i u njem ukorenilo potpuno osvje-
dočenje, da samo dobrim i naprednim gos-
podarstvom može uspjati, ta si osjgurati
budućnost.

Tim bi bile, štočava gospoda, u glav-
nijih točkah oartane ovogodišnje prilike i
rad zadružnog odbora, koga izvolite pi-
miti do znanja.

Predsjednik pita dali imu koji kakvu
opazku učinit vrlo poštano izvišće.
Dr. D. Trinajstić, obavieć volji, da
bi imao nješto donalati i predložiti glade
one točke, u kojoj se govori o putujućem

učitelju gosp. Lipizzera. Usljed zaključka jednoglasno poprimljena u lantskoj glavnoj skupštini obzirom na neman i nepoznavanje našeg jezika sa strane g. Lipizzera, radi česa nije nikada nigdje na našem otoku držao kakvog predavanja, a njegova mjesta nije ni posjetio, zadržujući odbor obratio se bio predstavkom na vis. c. k. ministarstvo poželjevanja, usljed koje se zbilja zadovoljilo pravdom zahtjevu zadržanog odbora, te bi imenovan putujući učitelj za naš kotar g. Trampuz. To ali imenovanje nije bilo po volji življu, koji se protivio iz svojih strancarskih svrha napredku moralnom i materijalnom naših kmetova, te nezna se čijom pobudom pokrenula se akcija, da ostane sve pri starom, naime, da gosp. Lipizzer i nadalje usređuje svojom za naše žiteljstvo bezkoristnom prisutnošću ovaj kotar. (I tu akcija već bi da su se unješale sve talijanske obične našeg političkog kotara. Žali, što se toj akciji pridružio i občinski odbor jedne občine na ovom otoku, napučen izključivo hrvatskim žiteljstvom (Glasovi: Sramoto! Podlost!) Tim više to žali, što se u odnosnom spisu, upravljenom na pokrajinski odbor, izkrikuju činjenice i potvrđuju zaslužne osobe radi strancarskih težnja u strani, gdje ih nije vodila nego samo želja, da pripomognu našem seljaku. Čin taj dubavšinskog občinskog odbora doisto ne služi na čast njemu niti pučanstvu cijele one občine, a da se svaki osvjedoci o neizpravnosti činjenica u istom spisu navedenih i o njihovom orudju, kojim se stanovita družba služi i stavlja na put opravdanim zahtjevom hrvatskog pučanstva, pročitati ću taj dopis, žaleći, da nije nitko od zadržanih članova iz Dubavnice prisutan, da nam možda dade razjašnjenja ili barem se upozna sa radom njihovih občinskih poglavara. Čita zatim sljedeći spis:

N. o. 638.

Inclita Giunta Provinciale!

Si venne a rilevare, che dietro la mozione dei Volarič, Vitezič e Spinelič sia stato sollevato il maestro ambulante di agricoltura sig. r. Lipizzer dal suo attuale posto e sostituito con altro di nazionalità slovena. Tale notizia produsse dolorosa impressione fra la popolazione di questo comune, perchè egli era per noi un buon acquisto, avendo egli dimostrato, oltre ad una non comune diligenza e capacità, anche sempre pazienza e desiderio di istruire non solo i possidenti, ma anche i villici di questo comune nella coltivazione della campagna, così da acquistarsi la simpatia di tutti.

È ben certo poi, che ciò non poco influisce sul risultato delle prelezioni, se il maestro è bene visto dagli uditori.

Non è vero poi, che il maestro Lipizzer non conosca la lingua croata, non la conosce è vero tanto da potersi tenere delle prelezioni sulla letteratura croata, ma la conosce tanto che lo possono comprendere i villici di questo comune, ove quasi tutti parlano l'italiano. D'altronde si possono tenere prelezioni teoretiche solamente nelle città, e ciò al ceto intelligente, mentre per i villici sono sufficienti corsi pratici, al quale scopo non è necessaria la perfetta conoscenza della lingua, ma basta il movimento dell'oggetto, che si tiene in mano.

Da ciò risulta, che i Volarič, Vitezič e Spinelič non temevano a ciò, che il maestro ambulante istruisca nell'agricoltura, ma che sia un propagatore della lingua croata, ed è perciò che la sottoscritta si rivolge a Voce del Inclita Giunta Provinciale, istando, che si compiacca interessare l'Eccello I. R. Governo di lasciare anche in avanti il maestro Lipizzer in questo distretto senza prender

Predani račun blagajnika

Na sjednici krčke gospodarske zadruge držane na Puntu, dne 28. prosinca 1893. za rok od 14. studenoga 1892. do 28. prosinca 1893.

Prilod	for. n.	Razhod	for. n.
1. Ostatak u blagajni dnevom 14./11./1892.	121 30/4	1. Pisarna	30 -
2. Uplatine i članarine za godinu 1893.	83 70	2. Dobava knjiga u gospodarstvu	46 -
3. Zastale članarine	2 40	3. Dobava voćaka	43 88
4. Gleda, pristojbe i isti dohodci	22 30	4. Dobava strojeva	43 17
5. Na duzu za voćke	8 85	5. Isti troškovi	51 21
	60 08		
	209 63/4		
Odbirni od prihoda razhod od	213 24		
Ostaje u blagajni višk.	86 39/4		

Predsjednik pita da li se pročitano blagajnikovo izvješće prima s odobrenjem na znanje? Skupština odobri jednoglasno pročitano izvješće.

Za tim na poziv predsjednika čita blagajnik pripis odbora za pregledavanje računa za godinu 1893. koji glasi: Slavna skupštino gosp. krčke zadruge! Podpisanim je ovim čast izvjestiti, da su na temelju zaključka glavne skupštine

in considerazione le velleità dei Volarič Vitezič e Spinelič.

Dalla Deputazione comunale.

Dobarslizza, li 11 Ottobre 1893.

Il Podestà

G. Bogovich.

Nastavlja zatim govornik, da iz zaključka kroz čitanje spisa razabra kakvim negođovanjem je bio primljen. Drži da nije njemu, da dokaže neistinitost pojedinih navoda, kad su i onako poznati svim onim, koji tole poznaju odnose na našem otoku, ali je ipak vredno istaknuti, da dubavšinski odbor se toliko zauzimalo za tog putujućeg učitelja, dočim je poznato, da on, kao i na cjelom otoku, tako niti u Dubavnici nije držao nikad jednog predavanja, niti je bio u stanju to učiniti, baš zato, jer je on pučanstvo izključivo hrvatsko, koje uz male iznimke nerazumije nimalo talijanskog jezika. Predlaže, da se stvori sljedeći zaključak: „Skupština krčke gospodarske zadruge izriče svoje sažaljenje i ogradije se proti potvornam namjenjenim njezinom predsjedniku i lažnim navodom sadržanim u spisu dr. obć. odbora od 11. listopada 1893. br. 633, u koliko se tiču žiteljstva ovog otoka i sposobnosti putujućeg učitelja g. Lipizzera, da ga poduzme i poljoiteljstvu te ovlaštuje odbor, da predstavkom na c. k. namj. opovrgne sve te neistinite navode.“ Primljen jednoglasno.

Predsjednik izvjavlja se iznenadjenim priobćenim spisom i potvorom proti trim osobama, koje u koliko su utjecele u taj spis, nisu nego vršile svoju dužnost te kao predsjednik ove zadruge s prezirnom odbija nanijene mu potvore, podupire predlog predgovornikov nadopunjujuć ga time, da se predloženu predstavku odušalje i na ministarstvo. Primljeno jednoglasno.

Sparozič mjuje, da čin dubavš. obć. odbora, nije sramotan samo za ono pučanstvo, nego i za ono cjeloga otoka s toga predlaže, da se priobli i drugim obćin. odb. na otoku taj sramotan spis, da tako budu i oni u mogućnosti pobiti neosnovane navode istoga.

Dr. M. Trinajstić mjuje, da taj spis bi mogao također podučiti sve Dubavšjane o nakanah onoga, komu su povjerili upravu svoje občine, te predlaže, da se pročitani spis dađe tiskati u izvješću ove sjednice, čime će također biti u mogućnosti drugi obć. odbori, da se upoznađu s njime i provedu shodne korake.

IV. Sparozič uesteže svoj predlog i slaže se predlogom dr. M. Trinajstića, koji bi primljen jednoglasno.

Pop Anton Kirinčić opaža glede oglasa družbe za konačno razkrčenje zadružnog lozjaka, koji oglaš bio je samo u trih obćina razglašen, a moguće da bi se bio koji i od dobrinske ili druge obćine natekao.

Predsjednik odgovara da se je samo one obćine u obzir uzelo, koje su bližnje zemljištu, u kojem se ima obaviti radnja, jer se je držalo da će teško moći koji od odaljenih obćina natjecati se sa onim od bližnjih obćina ili čak sa obćinari krčkimi, kojim je zemljište tik kuće, u ostalom ako misli g. Kirinčić, da bi se našlo u obćini dobrinskijoj natjecatelja imadu još vremena razviditi radnju, uvjete, pogotilje i prijaviti se, jer rok iztice u nedelju o podne.

Pop A. Kirinčić uzima na znanje odgovor g. predsjednika.

Predsjednik pita imade li još koji što opaziti glede izvješća g. tajnika, i ne-prijaviv se nijedan među na glasovanje. Primljeno jednoglasno.

IV. točka. Blagajnik o. Ljudevit Brusić na poziv predsjednika pročitao za dobu od 14. studenoga 1892. do 28. prosinca 1893. sledeći obračun:

te slav. gospodarske krčke zadruge obdržano 14. novembra 1892. u Baski pregledati društvene račune za vrijeme od 14. nov. 1892. do 27. tekućega mjeseca te iste u primniku i izlatku srazvali i sve u potpunom redu našli, da se nigdje proračunne svote prešlo nije, te predlažu, da Ta slavnu skupštinu krčke gospodarske zadruge upravljajućem odboru i napose društvenom blagajniku m. oten Ljudevitu Brusiću, glede društvenih računa za napo-

Proračun za godinu 1894

Prilod	for. n.	Razhod	for. n.
1. Ostatak u blagajni dnevom 28. prosinca 1893.	85 39/4	1. Pisarna	30 -
2. Uplatine i članarina	136 -	2. Dobava knjiga	46 -
3. Zastale članarine	110 -	3. Dobava voćaka	43 88
4. Gleda i isti dohodci	150 -	4. Dobava sijenjenja	30 -
5. Na duzu za galicu	11 95	5. Dobava plijonosti i strojeva	209 -
	467 74/4	6. Isti troškovi	87 74/4

Priluča se bez prigovora 1. i 2. stavka prihoda. Kod stavke 3. opaža tajnik, da se zastala članarina kao i ostali dugovi za voćke azurini i modru galicu čim prije utjera i to u smislu zaključka zadnje glavne sjednice, pak da se zastarjele i nemarne dužnike putem političke oblusti tjera na izplatu, te predlaže, da se ustanovi jedan rok, do kojega mora biti sva članarina uplaćena.

Antonič mjuje, da će se drastičniji sredstvi slabo do česa doći, već da se radije preporučiti povjernikom, da u svojem području opomenu zastarjele dužnike pretjehn drugih neugodnih sredstva, dakako samo one, koji su za dvie godine zastali, budući da su stariji dužnici usljed zaključka lantske glavne sjednice izbrisani bili iz društvenog imenika, i bio im je oprošten dug.

Pop Ivo Sparozič slaže se s predgovornikom i podupire predlog tajnika, što se tiče ustanove roka za izplatu članarine. Primljeno jednoglasno.

Tajnik predlaže, da se mjesaca siječnja svake godine uplati članarina.

Dr. Trinajstić veli, da je to sasvim kratrok, osobito kad se glavna sjednica drži zadnjih dana prosinca. Predlaže, da se obćenito ustanovi rok od tri mjeseca iz glavne sjednice. — Primljeno jednoglasno.

Skupština prihvaća ostatak stavke prihoda bez prigovora.

Prihvaća se stavka 1. razhoda.

Kod stavke 2. g. Petar Matanič opaža glede popisa knjiga, nalazećih se u zadružnoj knjižnici, koji popis nije njemu poznat, da je bio učinjen, pak predlaže, da se taj popis učini, da može svaki član zadruge zaražiti jednu ili druga knjigu za čitanje.

Tajnik odgovara, da je popis bio učinjen i litografski uručen svakom pojedincu povjereniku prigodom lantske glavne skupštine.

Dr. M. Trinajstić predlaže, da se popis knjiga litografski ili tiska u više primjeraka, pak da se svakomu pojedinom članu uruči, i da se pak naknadno u tajnikovom izvješću upišu one knjige, koje se je kroz dotičnu godinu nabavilo.

Pop Ivo Sparozič podupire taj predlog, samo predlaže, da se u ovogodišnjem tajnikovom izvješću popisu sve knjige zadružne knjižnice, pak da se od godine do godine popisu samo one knjige, koje se kroz onu godinu nabave. — Primljeno jednoglasno.

Kod stavke 3. g. Matanič predlaže, da se unajni iznos od 150 for. za dobavu voćaka, pak da se radije nabavi u izdatnijoj mjeri modre galice.

Pop Ivo Sparozič mjuje, da bi se iz te stavke nabavilo također raznog sijenjenja.

Predsjednik veli, da se i njemu čini predložena svota previelika, tim više, kad će se moći do godine dieliti voćke iz zadružnog voćjaka, s toga predlaže, da se uvisti u proračun 60 for. za modru galicu, a 30 for. za dobavu sijenjenja. — Primljeno jednoglasno.

Pop Sparozič iztice veliku nesvrhu, koja nas je zadesila, osobito pučanstvu obćin trsnim usnecem, pak stoga predlaže, da se nabavi hrastove piljotine, koja je po onom, što se u novim čita, vrlo dobro sredstvo za predusrosti pače i uništiti trsnog usneca.

Tajnik odgovara, da je i taj istak problemaćne naravi, pak da je već ovih dana čitno u strukovnoj jednoj novini razpravu, u kojoj se temelji počinu narave o valjanosti tog sredstva, a mi moramo biti jako obzirni sa našim kmetom u preporučivanju sredstava, kojim nije valjanost dokazana.

manjeno vrijeme podpuni absolutorij poda i svake dalje odgovornosti reši.

Odbor za pregledanje računa Krčke gospodarske zadruge.

U Krku dne 27. prosinca 1893.

N. Sparozič. Dr. Fran Volarič n. p.

Na temelju ove izvještaje bude zaluznom odboru i blagajniku glede godišnjeg računa za spomenuto vrijeme podpuni i jednoglasni absolutorij podijeljen.

Predsjednik zatim podjeljuje rivo blagajniku, koji pročitao sljedeći

Proračun za godinu 1894

Prilod	for. n.	Razhod	for. n.
1. Ostatak u blagajni dnevom 28. prosinca 1893.	85 39/4	1. Pisarna	30 -
2. Uplatine i članarina	136 -	2. Dobava knjiga	46 -
3. Zastale članarine	110 -	3. Dobava voćaka	43 88
4. Gleda i isti dohodci	150 -	4. Dobava sijenjenja	30 -
5. Na duzu za galicu	11 95	5. Dobava plijonosti i strojeva	209 -
	467 74/4	6. Isti troškovi	87 74/4

Pop Sparozič straje u svojem predlogu, tim više, jer da se tu radi samo o pokusu i sasvim malenom potrošku, kojega preilaze od 10 for. — Primljeno.

Kod stavke 6. razhoda poprimljen bi predlog tajnika, da se nabavi strealjke proti peronospori i to da se svakom zadružnom povjereničtvu podijeli jedna ili više strealjki polag broju članova pojedinih povjereničtva, tako da na svakih 10 članova dođe jedna strealjka.

Pop I. Sparozič predlaže, da se iz iste stavke opredijeli 50 for. za nabavu raznovrsnog kmetičkog gnojiva. Primljeno.

Predsjednik opaža, da će se sve to moći izvesti, samo ako se dobije podpore, koje zadruzi duguje za dvie godine pokrajinski odbor, u protivnom slučaju uvaziti će zadružni odbor napomenute predloge samo u koliko budu finacijalno okolnosti dopuštale.

Zatim se prelazi na VI. točku i to na izbor članova odbora.

Predsjednik napominje, kako se imade u smislu društvenih pravila ove godine izabrati novi odbor od 10 lica za nastajanje trogodište i kako imade taj novi odbor izabrati iz svoga središta predsjednika i potpredsjednika.

Dr. Volarič u ime prisutnih i neprisutnih članova zadruge izrazuje cijelom zdr. odboru, ali osobito predsjedniku zadruge, presv. dra. D. Viteziču svoju najsrdačniju zahvalu i priznanje. — Živio predsjednik! Živio odbor!

Glasovanje obavilo se ceduljami i biljku izabrani: Dr. Đinko Vitezič, Miroslav Celebrini, o. Ljudevit Brusić, pop Nikola Turato iz Krka, pop Ivan Sparozič iz Puntu, pop Anton Kirinčić iz Dobrinje, Mato Kraljić iz Dubavnice, Juraj Čubrantić iz Baške, Ivošić Ivan iz Vrbnika i Ercetić Mate iz Omišlja.

Za revizore računa budu izabrani pop Nikola Sparozič i Anton Andrijić, obćinca iz Krka.

Prelazi se na VII. točku: O prošnji na visoki zemaljski sabor glede opozitaju občinskih i pokrajinskih nameta (addizion) vrhu onih zemljišta, koja su trsnim usnecem umištena i onih, koja su američkom lozom nasadjena.

Predsjednik razlaže i iztice, kako je vis. c. k. vlada u više prigodah izdala zakone, koji olakučuju plaćanje državnog poreza od onih zemljišta, koja su trsnim usnecem umištena i onih, koja su obnovljena nasadom američanskih loza. Da se što većna moguće olakotiti i unajni teški udarac, koji bi namješ našim vinogradničarom narazom trsnu usi, odlučio je zadružni odbor na poziv slavne kotarske gospodarske zadruge u Koprnu, pridružiti se ostalim kotarskim gospodarskim zadružnam pokrajine i podnesti molbu na visoki pokrajinski sabor, da bi isti oprostito od plaćanja občinskih i pokrajinskih nameta (addizional) ona zemljišta, koja su trsnim usnecem zaračena, i ona, koja su obnovljena nasadom američanskom lozom. Pozivlje skupštine, da se izvaje, da li poprimaju taj predlog zadružnog odbora. — Primljeno jednoglasnim odnosenjenjem.

Predsjednik pozivlje tajnika, da čita okružnicu kotarske gospodarske zadruge u Koprnu i naert molbe.

Tajnik pročitao okružnicu i naert molbe, koja bi također primljena bez opazke i jednoglasno.

Zatim se prelazi na VII. točku dnevnoga reda: Isti predlozi.

Predsjednik predlaže, da bi se za nadzor i upravu zadružnog voćjaka i razsadnika američanskih loza izabro posebni upravljajući odbor od tri lica, u kojem odboru bi bio zadružni predsjednik također predsjednik tog odbora, a ostali članovi.

novi da se izaberu medju članovi, stanujući u Krku. — Primiđeno jednoglasno.

Izbor obavio se ćudnjama i bijahu izabrani: g. Miroslav Celić i pop Nikola Sparožić, a treći biti će onaj, koji bude u svoje vrijeme izabran od zadružnog odbora za predsjednika zadruge.

Dr. Volarić predlaže, da se ponovno piše na vis. c. kr. ministarstvo, da bi putujući učitelj bio namješten u Krku, jer da mu je tu pravo sielo bilo obzrom na broj pučanstva, koji se mal na izključivo poljodjelstvom bavi, bilo na raznolikost gospodarstvenih struka, kojima se bavi pučanstvo otoka.

Predsjednik odgovara, da se i on podupno slaže tim predlogom, pak veli, da je vis. c. kr. ministarstvo priznalo, da bi u Krku bilo najodličnije mjesto putujućem učitelju rad navedenih razloga, ali da je za to bio namješten u Lošinj, da može stajati pod nadzorom c. kr. kotarskog poglavara. (Čuje se glas: Liepo ga je nazirao do sada.)

Dr. Volarić veli, da je to samo prividan, pače nistetan uzrok, jer da je i u Krku c. kr. kotarski povjerenik, koji bi mogao vršiti taj nadzor. Preporuča dakle svoj predlog i nadovezuje, da se u molbi na visok c. kr. ministarstvo izrično potakne isto ministarstvo, da se dade od ces. kr. kotarskog poglavara u Lošinj izvijestiti o djelovanju putujućeg učitelja g. Lippizzera, kroz sve vreme što se medju nami nalazi. Primiđeno, jednoglasno.

Predsjednik pita, ako ima još koji što predložiti, pa neprijaviv se nijedan za rječ prelazi na IX. točku dnevnog reda: Izdavanje darova.

Izdržebno se u svemu 18 razne vrsti gospodarstvenog orudja, i to kako sledi:

1. Skare za čišćenje vodaka dobili su: Kumbutović Nikola iz Omislja, Spanjol Ivan iz Dobrinja, Volarić dr. Frane iz Krka, Kos Juraj iz Baške i Sormilčić prof. Josip iz Dubašnice.

2. Lopate: Turato pop Nikola iz Krka, Žic Nikola iz Puntca, samostan tretoredac u Krku, Andrijić pop Anton iz Krka, Volarić Nikola iz Vrbnika, Čubranić Juraj iz Baške, samostan malobračana u Košljunu, Albaneže Nikola p. Iva iz Omislja, Kraljić Anton p. Antona iz Omislja i Semitekolo pop Vinko iz Dobrinja.

3. Gujbu: Orlić Frane p. Pera iz Puntca.

4. Kosir: Turato Anton p. Aleksandra iz Omislja i Žic Josip Kancearić iz Puntca. Izvjeriv dnevni red, predsjednik se zalagajući prisutnim što su se potrudili doći i zaključuje sjednicu u 3 sata p. p.

Predsjednik: Dr. Dinko Vitezlić m. p.

Tajnik: F. M. Turato m. p.

Popis knjiga nalazili su u knjižnici kotarske gospodarske zadruge u Krku:

Popis knjiga

kotarske gospodarske zadruge u Krku.

- Antončić: Naputici za liječenje Peronospora.
- Annali di sommacina austriaca.
- di clinica che si eseguisce nell' i. r. Istituto Baccologico di Gorizia (2).
- Anleitung betreffend die Herstellung von Fischweigen.
- Attività dell' i. r. Istituto here. in Gorizia (4).
- Blažević: Uputa o govedjoj kugi.
- Bunkinski: Prilivno bilje.
- " Dulhan
- " Buhac
- " O uporabi droga.
- Bendi: Norme pratiche per concimazioni pratiche.
- Bolle: Ortomania.
- " Phylloxera combatuta colla sommersione delle vigne.
- " Naputak o gojenju svil. bube.
- " Infestazione phylloxericca in Istria.
- " Relazione sul III congresso oncologico di Bolzano.
- " Bolesti sviloprejk.
- " Cuenca.
- Bergwerks-Betrieb Österreichs 1878.
- Bericht über die erste starr-Molkerei Ausstellung.
- " phylloxera in Österreich.
- " k. k. Ackerbau-Ministerium.
- " über die Thätigkeit der landwirthschaftlichen Wanderlehrer.
- Bekämpfung des Fichtenborckenkäfers.
- Casarek: Cafabrikation in Frankreich.
- Congresso bacc. società agr. di Gorizia.
- Consignations der Stanchengste (2).
- Dolenc: Nauk kako zanjati vinograde američ.
- Dud: Preokret u poljodjelstvu.
- " Vinarstvo.
- " Iz prakse za kemijskim gnojiv.
- Dobrovany: k. k. pokusna lista za svilovanje u vinarstvo v Gorici.
- Friscuf: Peronospora.
- " Proporzioni di ramo per combattere in peronospora.
- Fortschritt und Erfolg auf dem Gebiete des Wildschweinverhanges.
- Grahl: Bericht Subaction für Moortkultur.
- Gründungs und Erhaltungsbefehle für die Landforstwirtschaftlichen Lehranstalten.
- Guajonca.
- Gruber: Prilivjetke za puk.
- Hrineri: Uzgoj gospodarskog bilja.
- Hrvatska počela god. 11.

- Jugli: I. Živinski liečnik.
- Intrusione contro la peronospora, società agraria.
- XI. Jahresbericht des k. k. Lechologgewerbe Museums Wien.
- Jahresbericht der k. k. Ackerbau-Ministerium.
- Blat: Gosp. sum. izložba u Zagrebu.
- Kacica: Viti americani in Italia.
- Krempaler: Povčestvo.
- Kramer: Kmojlsko berilo.
- Krupeski: Kako se pravi vino.
- Kopanski: Der Milbrannt.
- Kramer: Uzor osnova ratarskih zgrada u Istri.
- Kleyp: Der Pfug.
- Kurati: Vočarstvo za puk.
- Kobotovici: Uzor latar.
- Kozly: Periodno liečjenje.
- Kovari: Pučke predšade.
- Lajfer: Gospodarsko včunovodstvo.
- Mijut: Brigada društvo v. Jerolima.
- Morski: Das Landwirthschaftliche meliorationswesen.
- Mušarvati: Svilogojeva za puk.
- Muttig: u: Razgovori o domaćem uzgoju.
- Nekic: Pučki razgovori.
- Podl: Piralo o tignola della vite.
- Pejter: L' arontamento del possesso fondiario.
- " Program zur Durchführung der nationalen Autonomie in Österreich.
- Puchinović: Miso hrvatska i srbska.
- Preiti: Relazione sullo stato delle viti americane in Francia.
- Podgusky: Bericht über die Regulierung der March Five: Vitarstvo.
- Podl: Pirala vitisana And.
- Pivonić: Povrtlarstvo (2).
- Plavšić: Novi sustav gosp. poljarstva.
- Resconto di Gorizia per 1893.
- " 1870.
- Relazione sull'attività del cons. agr. pr. 1888.
- Rathay: Die Peronospora Krankheit (2).
- Sche: viti dr. L.: Die Cultur des Meeres in Frankreich (2).
- Schurmgel: Die Forstwirtschaft in Osterr. Küstenland (2).
- Sag: Nauka o stu i gnojiviti.
- Sejmanec: Obćina Družborac.
- Statistisches Handbuch Oesterreich.
- Supplement zum Katalog der Bibliothek des Reichsanzeigers (2).
- Trostekic: Dobra kućanica.
- Turajgla: Poljodjelstvo po najnov. uzorcim.
- Zitarice.
- Uli: Annotazioni domochee zivotinjne.
- " Zivinarstvo sušbeno.
- " Bolesti i ljekovi za dom. zivotinjnu.
- " Uzgoj domochee zivotinjne.
- Včiti: O uzgoju dobrih livadnih trava.
- Verhandlungen des Agr. Congr. in Wien 1878. des Oesterr. Forst-Congresses.
- Wilhelm: Anleitung zur Vertilgung der Kleeblote.
- Vrhotic: Uano mlekarenje.
- " Gospodarska uprava.
- " Taksacija.
- " Domaća perad.
- Vasio: Težakko blaga.
- " Seoski kolektor.
- " Mladi poljodjelci.
- Verson: Osservazioni sulla placidazza del herco da seta.
- Včiti: Čitanaka za težake.

Pogled po svietu.

U Trstu dne 21. marča 1894.

Austro-Ugarska. Zastupnici carevinskoga vieća razišli se k svojim kućam, da u obiteljskom krugu proslave uzkrasne blagdane. Zadnjih dana razpravljao se po drugi put privremeni proračun za tekuću godinu. Od Hrvata govorio je zastupnik Biankini proti proračunu. On reče, da nemože glasovati za proračun vladi, u koju neima povjerenja, vladi, koja je tu ne da čini dobro, već da ga zapriječuje. Zakoni da se ne stvaraju za narode, već za stranke. Iza toga spomenuo je odnošaje u Dalmaciji, te zadnju adresu, koja bijaše predložena u dalmatinskom saboru, al koja nije došla na razpravu, jer njoj se je vlada protivila. On zaključit, da Hrvati od Drine do Adrije neće mirovati, dok se neobistini njihovo narodno jedinstvo.

Od strane čeških zastupnika govorili su žestoko proti proračunu zastupnici Eim i Sokol.

U gornjoj ili gospodskoj kući bijaše prihvaćen privremeni proračun. Za razprave progovorio je bečki nadbiskup i kardinal Grisa dotaknuv se anarhističnih zločina, te zaključiv, da anarhiste pedepša Bog ne na ovom svietu, pak da bi jih morali i ljudi oštro kazniti.

U madjarskom saboru bijaše prihvaćena u glavnoj razpravi vladina osnova o civilnom braku. Zatim bijaše zasjedanje odgojeno do iza uzkrasnih blagdana. Madjarski narod plaća nad grobom svoga velikana Košuta, koji je jučer preminuo u Turinu. Pokojni Košut, prem rodod Slovak, izkazao je Madjarom najveće usluge. God. 1848. borio se proti Austriji za slobodu Madjarske. Iza nesretno svr-

šonog ustanka pobjegne u Tursku, pak u Englozku, a odavle u Italiju, gdje je svo do svoje smrti ostao.

Na Josipovo proslavio je svečano sav hrvatski narod imendan velikoga svoga vladiko biskupa strosmajera, koga drži Providnost božja u visokej starosti hrvatskomu narodu u životu. Hrvatska vlada umirovila je sveučilišnog profesora dr. Brazenyonszka, jer je mislio i radio drugače, nego li to čine danas vladajući krugovi. To umirovljenje jednoga od najboljih profesora hrvatskoga sveučilišta izazvalo je u hrvatskom narodu opravdano ogorčenje.

Crnogora. Medju crnogorskim podanici i Albanci došlo je prošlih dana do krvava okršaja. Imade ranjenih i mrtvih na obih stranah

Srbija. Iz Biograda javljaju, da je crkveni sinod proglasio ništetnom razstavu braka izmedju razkralja Miluna i Natalije. Ova posljednja da se vraća u Srbiju. Tamo očekuju i ministra predjednika Simiča, koji se nalazi izvan kraljevine i koji da će dati ostavku, čim se kući vrati.

Rusija. Iz Odesse javljaju, da kani ruska vlada opozvati svoje zastupnike iz Srbije, te sa ovom prokinit prijateljske odnošaje, ako neodpravi razkralja Miluna iz Srbije. Rusija da bi to već do sada bila učinila, da se nije obazirala na Austro-Ugarsku. Pronosi se opet vjest, da se je zaručio ruski carević Nikola sa jednom hesenskom princešom.

Franezka. Anarhističko gibanje u Parizu zadaje velikih brigah vladi republike. Prošlih dana hotio je baciti bombu anarhist Paulvesev u crkvi sv. Magdalene. Srećom razprsnula se bomba prije vremena, te usmrtila samog zločinea. Tom zgodom čestitao je ruski general Bogdanović parižkomu nadbiskupu, čim se nije posrećio zločinom atentat, čim se je pokazalo, da Bog bdije nad Franezkom. Nadbiskup zahvalio se na čestitej izjaviv, da se moli vručē Bogu, neka bi bratimstvo izmedju Franezke i Rusije postalo još tiesnijim.

Italija. Proračunski odbor taljanskoga parlamenta namjerava sniziti državni proračun od 155 milijuna franka na 90 milijuna i to velikim prištednjami i novimi porezi.

Njemačka. Cesar Vilim prispio je danas na Rieku, a odavle u Opatiju, gdje boruvi sva cesarska obitelj i gdje će ostati i on par čedana. Cesarici Augusti, da je vrlo omilio Boravak u našoj krasnoj Opatiji.

Fr. Ma ča bi reć, da ni našega poteštij nigde vidot pul orako veliko gospodi?
Jur. Neki bi rekao, da je dal patento poluštrat, pak da mu ju nisu još finili.
Fr. Zidej zel i ti postolari, svuda su jednaki.
Jur. Tr ča ti delaju postolari?
Fr. Ča neluštroju oni tu blaženi patontu?
Jur. Kada su, Franino, postolari luštrali na luštrofin!
Fr. Aha, tako to su tišljari.
Jur. Ej, a tobo ni logo rug.

Različite vjesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Blagejnič druzbe primio je nadalje: Ervin Mandić sakupio medju članovima „Bratimstva“ na Voloskom prigodom smrti vrlag Hrvata pravika Ivana Perčića svotu od for. 22-50, koja se daruje „Družbi“ mjesto vienca na lies milog pokojnika. Darovaše: Dr. Stanger for. 4, Vinko Zamlić, župnik, Samojlo Vlačičković, Anton stork, Viktor Tomičić svaki po 2 for.; Ervin Mandić, Gjuro Corazza, Innocent Stanger, Viktor Car, A. Bločić, V. Sudić, Božo Tomičić, G. Perčić, N. N. svaki po 1 for., R. Keršćovani, Marij Zambolli, Bekar, Guisto Martinčić, N. N. svaki po 50 nov. Ovoj svoti od for. 22-50 dodaje se svota od for. 10-60 koja je preostala od svota od for. 21-10 sakupljeno medju prijateljima pokojnika za vienca. Ukupno dakle primio blagejnič for. 33-10 izručeni mu po G. Corazza. — U kući besešskog župnika prigodom napitnice učinjena po G. Viktoru Tomičiću novoimenovanomu krćekom biskupu prof. G. Andriji Štrku sabralo se je za družbu sv. Cir. i Met. for. 8, darovaše gg. Viktor Tomičić 2 for., Rajmund Julušić 2 for., Niko Perčić 2 for., Šime Frulić 1 for., Niko Palalić 1 for., Ervin Julušić 1 for. — Eugen Kumidić šljfo for. 40, a darovaše mjesto vienca na lies pokojno barunice Jvko Vranicani: saborski klub stranke prava for. 30, Dr. Ivan Banjarčić for. 10. — Dionika štadiona u Križevoiñ šljfo svotu od for. 100 opredjelio Družbi sv. Cir. i Met. u glavnoj skupštini držanoj dne 27. voljeće 1894. kao dar, Zivili takvi dioničari! Ugledali se i drugi u njihov primjer! — Dr. Vladimir Kovačović odvjetnik u Osijek šljfo dar od for. 1. — Dr. Mate Trinajčetić Buzet šljfo for. 8-40: sabrano Ivan Tondić iz Čabrnjice kod Zdenja for. 3-40 darovaše: Tondić Ivan for. 1, Ana žena njegova 50 nov., Tondić Dinko pok. Ivana Cekin 50 nov., Kate udova pok. Josipa Turčića 30 nov. (Svi iz Čabrnjice). Marković Andrija 30 nov., Marko Markazić 30 nov. oba iz Vintini; Knot Ivan 20 nov., Flego Petar 2 for., Ana žena njegova for. 2, Marijanka kć njegova for. 1 svi iz sv. Ivana kod Buzeta (akupa for. 8-40). — Vrbanić Josip ljekarik Karlovac šljfo for. 12 mjesto vienca na odar blagopokojno gospudje Jvko barunice Vranicani-Dobrićović. — Ivan Karobaić Knin šljfo na račun utomajitljnoje svote for. 10. —

Pismo preuzvišenoga g. J. J. Strossmayera hrvatskoj sveučilišnoj mladeži. Preuzvišeni g. J. J. Strossmayer odgovorio je sveučilišnoj mladeži u Zagrebu na poziv ka koncertu, što ga priredise u korist „Družbe sv. Cirila i Metoda u Istri“, ovim pismom: Velecienjena gospodi! Hvala Vam liepa na pozivu ka svetćenom koncertu, što no čete ga sutra prirediti u prostoriama gradjanske sstrljane na korist istarskih Hrvata t. j. na korist družbe Sv. Cirila i Metoda. Ja ka toj svečanosti u visokej mojej starosti i u ovo doba godine na mogu doći, ali Vam od svega srca podjeljem svoj biskupski blagoslov i šaljem svoj obol za istarsku braću u iznosu od 50 for.

Sa štovanjem Vaš otac i prijatelj U Djakovu, 15. ožujka 1893.

Strossmayer, biskup.

Iz Crasa pišu nam polovicom marča: Veseloj viesti doprla je odmah i u naše strane, da se je naša biskupijuh oktila novim biskupom. Veselje pokazalo se je odmah, čim se je doznalo o njegovom imenovanju, a oglasilo ga je veselo zvonjenje zvonova. Koliko veselje vlna medju svećenstvom ovoga otoka zbog imenovanja novoga našega biskupa, koji ne samo da je imenovan po presvetom sren Isusovni, nego da je upravo i izvadjen iz srea ovoga svećenstva, vidli se odmah, što mu je odmah istaknuo svećenstvo otoka Crasa od postalo zajedničku pismenu čestitku, u kojoj se zvali iskreno čuvstvo radosti i veselja. A i ml mu kličemo: „Dobro nam došlo, mili pastirni, i obljubio čim više ovu starodrevnu biskupijuh, u kojoj ćeš nadi iskreno ti odano svećenstvo i puk!“

S druge strane nas još uvijek tište stare nepravice. Koncem prošle godine htijeli su župe upravitelji iz Martinčića i Lubenica podignuti trećim od akurhtih Bračovščina, dakako prilivč hrvatske manira. Nu blaga uspomena, jer „de mortuis nil nisi bene“, pokojni načelnik odbio je njihove namire i nije im htio izpladiti pri padajuć novac, jer da su napisane hrvatski. Pošto je bio izabran novi načelnik, pokušali su opet kod njega, zeleći, da se stvar rieši mirnim putem, nu i on ih je odbio s istoga uzroka. Buduć sa uvidjeli,

ti.
Girila
Stajegnik
Mandič
atva* na
Hrvata
r. 22-50,
ienca na
D. Stan-
Samojlo
Tomčić
Gjuro
Car, A.
Perčić,
ai, Marij
N. N. N.
r. 22-50,
koja je
kupljene
viena.
r. 33-10
U kući
učinio
oimen-
Andreji
r. Cir. i
Tomčić
oko Per-
oko Pa-
Eu-
arovača
v. unice
atranke
r. 10.
ih šilje
uži sv.
držanoj
ili takvi
njihov
vid. od-
1. —
r. 8-40.
e kod
Ivan
Tončić
Kate
v. (Svi
0 nov,
aintini;
2 for.,
ka kfi
Buzeta
ip lje-
mjesto
je Jvko
Ivan
emolji-
Stross-
nadaže.
ayer
u Za-
v. i Me-
tenjena
povizu
ete ga
ijanske
ita t. j.
ada. Ja
starosti
oči, ali
svoj bi
jatelj
92.
yer,
marča:
u naše
oktilla
o se je
u novo
ime-
vonenje
ju sve-
novanja
samo da
u ovoga
je ot-
era ul-
itka, u
dadosti
o nam
više ov-
eš nači
14.
ke tište
godine
ce i Lu-
e i Bra-
namire.
tula ni
je nji-
iti pri-
ane hr-
ačelnik,
da se
u ih je

da redovitim putem nešto ništa postignuti, i opet s utoci na više oblasti, da će se stvar otagnuti, jer upravitelj lubenički, u koliko nam je poznato, pratio je je zbog toga još mjeseca prosinca prošle godine s. kr. kapetanu u Lučinju, pa još do sada nije dobio nikakva rješenja, s toga su po- dignali nedostavnu tužbu. Kad se stvar svršila, obavijestit ćemo vas. Savjetovali bismo jednoga našega vrednoga svećenika, koji je zbog mira napisao namiru hrvatski i talijanski, da bi si ju potražilo malo na uvid; a i ostalom svećenstvu savjetujemo, da prestane dosadnjašnji obzir bilo prama obćini, bilo prama s. kr. obćini. Mi dobri Hrvati, koji obćine toli župni uredi ovoga kapitanata zbog susretljivosti i mira pri- mammo sve spise talijanski pisane od ka- pitana, kao što je to bilo opaženo i u porečkom saboru, pa ipak nam naš kapita- nat na susretljivost ni najmanje ne vrća; s toga bismo morali svi zaljubljenici, da se štuje naš jezik i da se vrše zakoni, jer nisu učinjeni, da leže u knjižnicah, već da se vrše. Doduše oblasti bi ih morale prve vršiti, bez da ih se na to pozivlje, ali kad one neće toga svojvoljno, a mi njih prisilimo, ne tražet ništa više, nego što nas ide.

Kad naš novi biskup bude išao po kanoničkih vizitah diviti će se našim pu- stevinom, jer ako ima stanovnika na mjesecu, stjevarno imaju bolje puteve od nas, a u svakom selu će vidjet kako cvatu škole. Za sada neka bude dosta, a s vremenom ako Bog bude i Vi gospodine urednici dozvolite (Samo izvolite. Op. ured.), javit ćemo vam se opet, da izkažemo naše jade, ne bi li i nam odakle stuce pravice zasijalo.

Iz Dobrinja oću nam 17. marča 1894. Od početka tekućeg mjeseca nalazi se u našoj sredini novomenovani obćinski lieč- nik dr. T. Roza. Iste je službovao pred nekoliko godina u Kastru, a u posljednje vrijeme u Oglaju, to vjesti, koje o njemu i njegovoj vještini dobismo, ne mogu biti povoljnije, a donjake smo se već i sami u ovo kratko vrijeme njegova boravka osvjedožili nama, o istinitosti istih osvjedožili. Čestitamo s toga obćini, koja se je po- silila, da iz svojih ekonomih sredstava sama otvori natječaj za liečnika, što je tako vratnu silu dobila, a g. liečniku želimo im dulji i čim sretniji boravak kod nama!

Glude zakona, stvorena u posljednjem zasjedanju istarskoga sabora o školskim takavama, ovdašnje obćinsko zastupstvo u svojoj sjednici od 9. t. mj. zaključilo je jednoglasno zamoliti, da se taj zakon ne- sankcionira, o čemu se je odmah obavijestilo ces. kr. vladu i isti zemaljski odbor.

Iz Voloskog pišu nam 12. t. mj.: Kad već nije vaš redoviti dopisnik pronašao vrednata, da vas izvesti o žalobnom pri- zoru, kojemu bijaše dne 27. pr. mj. Vo- losko pozorište, eto nas, ako i malo kasnije, da o tom kažemo koju. Bila vam je već javljena nemila vjest, da nam je neumoljiva smrt ugrabila krasnu našu nadu, sjajnu uzdanicu miloga nam rodu — ml- doga pravnik Iva u Perčića.

Preostaje dakle da kažemo koju o sjajnom sproduhu, kadno je rodno pokoj- nikovo mjesto pokazalo, kako ono znače štovati i cijeniti vriednu i čestitu svoju djecu. U utorak dne 27. februara u 4 sata poslie podne sila se svjeta sabrala pred skromnim pokojnikovim stanom. Sakupilo se taj čitav Volosko, da posljednju počast izkaže pokojniku. Višje smo i liep broj pokojnikovih znanaca i štovatelja iz bližih i odalješnjih mjesta.

Stiglo je i više vienaca, od kojih se osobito izicao vionac pokojnikovih rodniku veleč. g. župnika Zamlića te veleč. g. prof. Spincića, zatim onaj voloskih prijatelja, i dva vienca s hrvatskom tro- bujnicom, jedan od riedkih gimnazijalaca, a drugi od pokojnikovih pobratima. Po- kojnika sjelila se vienac i ostala rodbina. Točno u 4 sata krenula je žalostna povorka put crkve. Sprevod je vodio ve- lečasti g. Ante Puž, Lušenićki župnik, uz sudjelovanje trijuh svećenika u to: ve- lečastne gg. Revalente-a, kupelona u Opa- tiji, Fr. Ryslavca i Zvoneca, te Petranka I. iz Kustva. Iza Buzo išao je veleč. g. V. Zamlič, naš župnik, a iza njega brat pokojnikov, a za njima ostali rodnici i prijatelji. Pošto se u župnoj crkvi odjevao „Rogantem“, krenula je druga povorka put g. g. gdje je na koncu vjerni po- kojnikov drug i pobratim g. G. Corazza, odvjet. kandidat, čitao nadgrobno slovo u slavnu pokojnika. Dok ga je čitao, čulo se naokolo glasno jevanje i pláč, a gotovo nju bilo osobe, kojih neki oči bile orosene. Najviše se dojmlje prisutnih posljednje oprostne riedi:

„S Bogom nauko, sviete druzi s Bogom, bijanju Ti posljednje riedi, i mi ovdje sakupljeni kličemo Ti: s Bogom,

premlili i nezaboravni Ivana! Na koncu ganutljiva govora uzkliznuše prisutni: Slava! i tima se svršilo taj žalobni prizor. Iz Tinjana pišu nam dne 12. marča: Nedavno napao lažidopisnik iz Tinjana u puljskom „Osleku“ na obore čestite sveče- nika, a sada pak se obrtio svom svojom prostacčkom silom u broju 9. i 10. spome- nutog lista na našeg načelnika Šimuna Defara.

Na klevete, lučljiva ogovaranja i na- padanja mora naš vrli načelnik samo da se smije, jer znače iz kojeg pera sve to potiče. (Bačva daje što ina). Mi smo osvjedočeni, da je sve to podlo pisanje puka laž, pa s toga služi našem načelniku vr- lino na čast. Pobiti bi mogao sve vrlo- lita i dokazati, da je sve podla izmi- šljotina jednog kruhobora, ne dostojno bilo bi sa takovimi ljudi barataati i pravo čini da šuti, jer je bolje izmoliti jedan „Očenasa“ za dopisnika, i za mi Bog po- dieti pamet.

U skoro šest godina, što je on na- čelnikom, nije se čulo, da je primio ikad ukora od nadležnih oblasti, ili da je što nepravdu ikomu učinio, jer vrši svoje načelničke dužnosti sa svom poštivošću i poštenjem, ali lažidopisniku, koji taži za vlačući i dvim, trim potrepnicam njegovim nije pravo, da on upravlja triezno, mudro i pošteno (radi česa pisarčića nečista sv- jest grize) što svjedoče razni očevidni čin, koje je on na sveobće zadovoljstvo dao svojin neutrudivim marom proizvesti. Nečemo nabrujati svegt, što je dao do sada izvesti na brojku naš materijalni i duševni, ni spomenuti čemo samo nje- govo posljednje djelo, koje mu je dosta brige, truda i neugodnosti zadalo.

Plemeniti namisao o podignuću nove „Kalvarije“ u Tinjanu spružio je on više puta i prije nego li je postao načelnikom; odmah čim je zasjeo načelnički stolice, zaželio je izvršiti, nu sredstva k tomu nisu dopuščala, te je mogao samo ono učiniti, što je bilo pod prvashjom upravom zanemareno, kao groblje, mrtva- nice itd. Niti sada nebi se bilo to dalo izvesti na troškove crkvene i obćinske, ali on složno sa veleč. g. župnikom složili odbor, koji je imao subirati milodare, te timi i prinosom iz obćinske i crkvene bla- gajne započeli i svršili djelo.

Odbor je počeo djelovati, prinosioci svakim danom rasti tako, da je do danas već do 250 njih dopriestlo liepu svotu oko 300 for. Koliko su milodari rasti, toliko se i djela učinilo, te je napokon prošlog tjedna bila na veliko zadovoljstvo svih Tinjanaca i drugih bližnjih župa liepa i krasna „Kalvarija“ sretno podignuta. Čitavo je djelo izvedeno polag narca i pod nadzorstvom g. načelnika, koji složno sa veleč. gosp. župnikom nije štedito truda ni muke, da se započeto djelo koncu pri- vede. Djelo je vrlo ukusno izradjeno. Pro- velo sa Isusom u veličini odraslog čovjeka je tako krasno i ganutljivo, da na prvi pogled mora svakomu suza na oko, i svi, koji ga videše, izjavili su, da takova vi- dili nisu.

Jučer i nedjelju u muke bio je od- lučen dan za blagoslov nove „Kalvarije“ i to blizu stojeće popravljene i obnovljene crkvice. Blagoslov svršio prečastni gosp. Orbančić, proš i dekan iz Pazina, poobla- šćen od presvjetlog biskupa, uz dvorbu veleč. oca Huga, gvardijana pazinskog samostana, uz njeg ljubljenog župnika i ka- pelana.

Množina pobožnog puka pohrlila je k ovoj svečanosti, skupivši se u župnoj crkvi, pak sve u procesiji iši put crkvice sv. križa i „Kalvarije“ u najljepšem redu. Najprije ovrši se blagoslov crkvice a zatim nove „Kalvarije“. Na svršetku bla- goslova prečastni gosp. proš izreče krasnu i ganutljivu propovjed, tako da je prisatne gazdu do suzah. Na krasnom govoru iz- razujemo mu najljepšu zahvalnost. Po svršenoj djelu našimo se, da će se uzprkos nekojim protivnicom, kojih je jako malo, još milodaru sabrati, da se plati, što se još duguje, i da se podigne još dva kipa i to u Majke božje i sv. Ivana na podpuno dovršenje naše liepe „Kalvarije“, za koju su obćenito svi darovali. Na napisu u ploči zarezanimi i pozlaćenimi slovi siva- čeni sa napisom:

„Obćina, crkva i dobri křećani, do- brovoljni prinosi, uzdignuše ovaj najuz- višenji spomenik na sve veće slav božju godline 1894.“

Hvala Bogu, našem neutrudivom župniku, načelniku i svim plemenitim da- rovateljem!

Kmet.

Iz pokrajnje pišu nam 22. t. mj. U posljednjoj vriednoj prilici je zemaljski odbor na pojedino obćino njezakva dva zakona i to o lovu i o strancima za po- ljodjelstvo, pitajuć, da se isto o njima iz- raze. To je dobro i hvalovriedno, kad so

obćino pitaju za mienje, nego ono čes- ta možemo pohraliti još to, što su oba- ta zakona tičkana samo u talijanskom je- ziku. Već samo dopisivanje zemaljskog odbora u izključivo talijanskom jeziku, koji je uzdržavan i hrvatskim novcem, protiv se naravnom zakonu, — zakoni pako po- gotovo. Matijemo, da bi isti morao imati toliko obzira prama nam Hrvatima, ako i ne sa političke strane, te barom sa prak- tične, da nam donese zakone i u hrvat- skom prevodu, jer bi bilo mnogo lakše, da on sam zakon prevode, nego li da ga mora svečaka pojedina obćina napose provoditi, hoće li da ga puk razumije. Ovo isto vri- dilo bi i gladi „Bolitino delle leggi ed ordinanze del Littorale“. (Gornje zakonske osnove predlaže o. kr. v. lada. Op. ured.).

Obćinski izbori u Vrsaru obavili so prošloga čedna, nu uspjeh posvemašnji nije nam jošto poznat. Porečki listić javlja, da je glasovalo u III. izbornom tielu 798 birača za talijansku, a 116 za hrvatsku stranku. Ako je tomu tako, mi smo sa uspjehom labora u III. tielu zadovoljni, jer se hoće rada, odvažnosti i poštivnosti dovesti s naše strane tolik broj birača naukih i novih borbi. Osim toga neima tamošnjih puk nijedno neodviene osobe, koja bi ga rukovodila u ovako važnom poslu. Dodajmo napokon i to, da imadu Talija- nci svu vlast na obćini, da su oni asafa- nali izborna listina, da bijaše njihova iz- borna komisija i da su sami sa izborom ravnali (kako i šta doznati čemo valjda kasnije). U takvih okolnostih neade se zaista nigdje pobjediti. Za II. i I. tielo obavio se izbor u subotu ali nam nije poznat jošto uspjeh.

Iz Kanfanara pišu nam 18. marča: Zadnjih par godina bijaše kod nas vrlo živahna vinska trgovina; osobito mnogo vina kupovahu naša braća iz Krauske i to uz pogodne cienne. Na tomu imamo se mnogo zahvaliti nezaboravnom našem kapelanu g. Ivanu Cotelju. I ove trgatve blagoslovio nas Bog groždjem, kao još ni- kad. Ali trgovina vinom bi reć, kao da nekako zapinje. Vina imamo još mnogo, a trgovaca neima; osobito preko Drage u Morgani ima još sve puno, ljudi čekaju trgovce, ali uzalud. Kmet mora biti pu- svudna zadnji, tako i ovdje. Gospoda pro- davaju svoja vina, a kad im je prazna konoba, hajde kmetu, koji još vina ima, kupuju od njega uz najnižu cieniu i kmet im liepo dopelje svoje vino u njihove no- be, od kuda oni opet vino kao svoje domaće prodavaju. Kao u svemu, ide im i u tom poslu sreća na ruku, tako da ne- koji 3—4 puta svoje konobe izprazne i opet napune, a trgovac malo kada kupi od njih onakovo vino, kuvko im je seljak dopeljava. Koliko bolje bilo bi i za trgovce i za kmete, da bi oni od nas ravno vino kupovali, a ne iz druge ruke. Obraćamo se do vas, vinski trgovci po Istri i Krauskoj, požurite se do nas, a mi čemo vas služiti dobrom kapljicom, a ujedno vam preporučamo, da se čuvate naših „sen- šala“, koji dosta puta i vas i nas prevare.

Iz Reke pišu nam 19. t. mj. Zadnji put sam Vas nekoliko obavjestio o tom, kako naša vlada radi na tom, da prodr- zakon o civilnom braku, te sam mino- gred obećao, da ću vam o gradskih izborih što god javiti.

Na 22. jenara obavili se izbori 23 zastupnika za gradsko vieće, pri čemu je municipalna listina sa malom iznimkom prodrla u grad, ali se u izboru vanjskih pudobčina naši municipalci kruto preva- riše, jer je usprkos silnopolu napora prodro u gradsko vieće poznati opozicionalec Wullsh nig i dva njegove pristaše.

Poznatu D.r Pallua, nekoć pristašu stranke prava, odrekav se svoje narod- nosti i ližuč se oko vladinih ljudi, do- ktierao je ipak do kandidature, te dobio veliki broj mađjarskih glasova, ali nije uspio da uježe u gradsko vieće, jer isti Riečan-Ungareci punim pravom nevjeruju onomu svrzičaku, tako ni nisu pravo rekuc niti sami nigda podpuno vjerovali. Valjan je tomu dokaz u tom, što ga nisu nigda kandidirali za sabor niti u ono goda, kada još nebijahu Hederavry u Hr- vatskoj. Dakle u naše strane nemu gubitka.

D.r Dall'Asta et consortes po nalogu odlozgo opet sknupiše nekakav komite, da se izabere pedeset do sto liea, koji bi prisustvovali metingu u Pesti, u prilog crkvenoj vladinjoj politici. Mnogo jih je bilo pozvano, ali malo ih se oda- zvalo; išlo njih samo deset i to najviše činovnika i takvljih, kojim je stroga za- povjed svaka želja vlade. Ovo su ljudi, koji za civilni brak mure kako i za hantski snieg, osobe koje se vuzdu na židove tuže, i koje bi postale anticamiti, da bi samo to vlda željela. Na čelu te čete bijaše dakako D.r Dall'Asta i

njima se pridružilo i naš „znacajni“ Pallua, (par para nadje i u crkvi) a što je najkarakterističnije jest to, da su uzeli sobom i obćinskoga živinara. Evala im!

Naš načelnik vratio se je iz Italije, te su mnogi mislili, da će se zahvaliti na načelnicstvu, ali on toga neće učiniti za volju nikomu dok mu neizteče mandat. Dull'Asta strijpeno čeka, nu kako se pronose glasovi, on će doživiti potpun fiaško. Do vidova!

Rok u c.

Iz Novaki kraj Motovuna pišu nam marča: Po smrti nezaboravnog nam plo- vana G. Štrukelja ostasmo ovce bez pastira. Presv. biskup Flapp poslao nam vrta svećenika u osobi č. g. A. Zubana, da upravlja župom. U malo vrijeme, što bijaše medju nami, omilio je svim, te smo ga tužnim srecem pozdravljali, kad nas je po kratkom burivku medju nami, zapustio. Njega je naslijedio u službi, koji biva još medju nami, č. g. I. Pelikan, rodom iz Gorice. Mi se ne tužimo nu njega niti čemo se tužiti, nego samo pitamo presv. biskupa, kojemu bi morali biti znani od- nošaji u našoj plovianji, zašto je poslao u našu čisto hrvatsku župu svećenika, koji ni jezik težko razumije. Mi mislimo, da je svećenik radi nas ovdje, a ne mi radi svećenika. Jur dva puta poslasmo depu- taciju k presv. biskupu, da nam otvori našejanu na plovianju, te nam bude plo- vana. Obećao nam je prvi put neka se oglednuo po kakovom svećeniku; ni to i učinismo. Želja svihuh nas jest i biti č, da nam bude župnikom rodnjak pokojnika Štrukelja, porečki kapelan I. Cotelj, od malo vremena premješteno iz Kanfa- nara. Ali budući je ovaj svećenik krajac, rekao nam je presv. biskup, da smo pod- kupljeni te podbudani od drugih. Vjeruje nam presvietli, da smo Talijani, pitai bi talijanskoga popa, a budući nismo, pitamo svećenika, koji poznaje naš jezik, koji bi učio nas, a osobito našu malu djecu, koja su sad sasvim zapustjena. Zašto nam da- jete svećenika, koji nisu za nas i nikad nebi bili; dajte nam duševne hrane koju vam se pitamo. Mi pak svi, videći, da nam se ne daje pravo, koje nas ide i koje že- limo svi, obratiti čemo se drugamo, gdje se ufamo, da će se našoj želji zadovoljiti, te smo učinili danas već tomu potrebita korake.

Iz Šumbrega pišu nam: Velečeni gosp. urednici! Liepo Vas molimo, da u dičnoj „N. S.“ obavite cijenjenom čita- teljstvu, a osobito trgovcem sa vinom, da i u Šumbregu imade mnogo dobrog crnog i crvenog vina na prodaju. Učiniti čete time ovjješjenjenu puku veliku uslugu i ljubav, jer jedan druge zaslužba neima, a ono što mu Bog i narav dala, nemeže nikako da unovči. Vanjski trgovci mogu se obratiti na rodoljuba R. d. o. v. i. c. A. n. t. o. n. i. c. i. v. a. n. a, pošta Pedana.

Koncert u korist društva sv. Girila i Metoda za Istru. Čitamo u „Obzoru“ od 17. t. m. Rodoljubno je građanstvo glavnomu grada Hrvatske jučer ponovno budnevčanijim načinom zasvjedočilo svoju ljubnu patriotsku sviet i čisto hrvatsko osjećanje. Dok se radilo jučer kao o „biti ili nebiti“, idi u gradjansku streljnu u kazalište, naše so je građanstvo odlučilo za prvo i listom pohrlilo u streljan, koje su se velike prostorije dubkom vapunile još prije osan sati, te se težkom miškom moglo prolaziti dvoranom. Može se s po- nosom i zadovoljivom reći: Sve, što ima u glavnom gradu slobodna, uaviana, ugledna, krasna i umna, to bijaše jučer sakupljeno na toj divnoj patriotskoj sve- čanosti. Jest, patriotska svečanost pravo je ime toj zanosnoj večeri, koju je odsala jednim duhom, jednom misli, uzvišenom misli čistoga hrvatsva.

Svukoga je upravo uznelo, što je koncert poslijelo vrlo mnogo predstavnien krasnoga spola, naših rodoljubnih gospodja i gospodjica. Cviet krasote i ljepote divno je ukazao tu zanosni svečanost. To bi- jahu krasne žive slike hrvatskog patrio- tizma, da ih se krasnijih jedva pomisliti može. (Sada spominje imena ujediljenih gradjana.)

Prije koncerta govorio je pravnik g. Vladimier Mara ovaj proslav: Rodol- ljubno i neaviano građanstvo našo se u tako odlučnom broju na okupu, da pomo- gne istarskoj braći, da prepriče odna- rdjivanje hrvatske djeca, da Teći jednu od najvećih rana na tielu raztrpane nam hr- vatske domovine. U Istri se danonice vodil očajna borba za hrvatsko ime, uz pogibeij života onlj. nji Hrvati odlijuju napudje talijanskog indevitizma na svoje narodno biće. Istri, u kojoj se od sebe razplamtio žar narodne hrvatske svietli, trebu naše pomoći i podpore, da se uz- mogne braniti i uztrajati u borbi sa protivnicima, koji imaju malo ne sve bogat-

stvo, svu vlast i ugled u svojim rukama. Teška je i očajna borba istarskih Hrvata, jer se imaju boriti protiv vlastitih sinovima, koji se odmetnuše od svoga roda, koji su gori od samih neprijatelja. To odnarodjivanje počinje već u najljepoj dobi, jer se hrvatska djeca gone u talijanske škole, jer hrvatskih škola ima vrlo malo, a na mjestima ih u obće nema.

Tako nekako diete dolazi tudnjincima u ruke, pa kako sve ostavlja trag u duši djetinjaj, tako se pod tudnjim dojmom prinčeva pojavilo tudjem dudu, dok se svojemu susvim ne otudji. Treba si predočiti boli biedne istarske majke, koja od dana do dana mora opažati, kako joj tudjinska škola diete sve više otudjuje, dok u njem ne uduši i klicu hrvatskva. Na obranu svoga narodnog bića istarski sokolovi osnovali družbu sv. Cirila i Metoda po uzoru braće Slovenaca i Čeha, društvo najplemenitije, što ga može osnovati narod, koji se bori za obstanak svoj. Svrha mu je, osnivati svagdje hrvatske škole, gdje ih sada nema, da se tako djeci omogući odgoj u hrvatskom duhu, da se preprieci otmajanje hrvatskim majkama, nasilno otudjivanje domu i narodu. Sveta je dužnost hrvatskih rodoljuba, da što izdašnije podupiru istarsku braću u tome radu; Hrvati moraju činom pokazati, da su podobni voditi veliku narodnostnu borbu protiv svojih neprijatelja. U toj borbi ima prednjačiti uza Hrvatsku, a na čelu toga pokreta treba da bude rodoljubni Zagreb.

Moli i zaključite plemenite gospodje i gospodince, da osnuju u Zagrebu žensku podružnicu društva sv. Cirila i Metoda, da rade onako, kako rade rodoljubne Slovenke, koje najviše pomažu slovensku družbu sv. Cirila i Metoda. Za Hrvaticama glavnoga grada povesti će se rodoljubne žene u ostalim gradovima i mjestima, te osnivati takove podružnice, koje će biti najjači oslon sokolovina hrvatske Istre u njihovoj težkoj borbi za narodnu stvar.

Od srca zahvaljuje rodoljubnom građanstvu, što se u velikom broju odazvalo pozivu sveničkih građana i to upravo sada, gdje se radi sa strane, sa koje bi to najmanje smjelo biti, o odnarodjivanju hrvatskih kćeri. „Mi vam platiti ne možemo, ali će platiti Onaj, koji svima suditi!“ Živiti!“ (Iza toga opisuje koncert i komers, koji sjajno izpadoše).

Sudeć po vijestih zagrebačkih novina tonio je taj koncert nasoj sirotinji čista prihoda preko 1000 kruna. Slava našoj mladeži!

Pošta kod Mihotić. Dne 1. t. m. otrovno bijahu na novo poštarski ured u sulu Mihotić obćine Kastar. Otvorenjem toga poštarskoga ureda zadovoljilo je sl. ravnateljstvo pošta i brzojava opravdanaj želji tamobnjega pučanstva, koje se je moralo uticati za svaku malenkost poštanekim uredom na Volokom ili u Matuljah. Novi poštanski ured nalazi se uz samu cestu u kući Tereze Osojnak. Ured preuzela je g.ena K o s a k, kći bivšoga učitelja u Vepincu, koja je do sada rukovodila poštanekim uredom u Mušćić — u istoj obćini.

Društvo sv. Jeronima. Upravljajući odbor toga našega za služnoga književnoga društva odaslao je ovih dana na svoj povjereniku širem hrvatsko domovino objavu, da je isti prihvatio varjet nekotjih prijatelja, da bi on davao svakogodišnju svoje knjige soljokom, obrtnikom, radnikom i školskoj mladeži za 50 noć., a posivom, da izvole što više orakovih primolnika sabrati, umoljavajuć ujedno, da novce i imena tih predplatnika pošknju upravljajućemu odboru do 31. marča t. g. — Na taj zaista hvale vriedan korak odvažio se sl. odbor ponukan ečajnim uspjehom slaboog društva sv. Mohora, za koje se plaća godimice 1 for.

To liepo društvo broji već u svom krilu 57.398 članova, od kojih samo na trćećenku i porečku biskupiju odpada oko tri hiljade. Dosta krunan uspjeh, što služi na čast i ponos naše braće Slovenaca; a stvar biva još većega značaja, uzumom li u obzir, da pod etlegom sv. Mohora skupljeni su većinom niži slojevi pučanstva, ponajpauće radnici i soljaci stin. Naše pako družtvo Sv Jeronima, u Zagrebu broji jedva 10.549 članova, za koje se plaća jedan put za uvok 5 for., izplativil u jednom godištu ili sada godimice po 50 noć. Istra broji kakvih 400—500 članova sv. Jeronima, što je svakako nuznatan broj prema broju njezinih Hrvata; a pripodobilo li članove Istre sv. Jeronima i sv. Mohora, pristijeni smo kasati, da smo nebahjni. Da je to slovensko društvo poludilo talik uspjeh, ima se ponajprije — tako sudim — zahvaliti dotičnom odboru, koji

baš odabiro i izdava krasne knjige, namienjene i poučnuo soljokom i radnikom; a pripomogla je još tomu uredba plaćanja po 1 for. na godinu, i što „družba“ ima zausotih marljivih povjerenika. S toga mi veseljem pozdravljamo odluku odbora sv. Jeronima, jer time — novarom li se — broj članova poukočići znatno, budu li samo društveni povjerenici i pouzdanici anali se zauzeti za svotu stvar, razširivati nalmo društvene knjige u sve slojeve istarskog pučanstva, ponajviše medja, svaki kmetove i radnike. Svaki svećenik, svaki učitelj, svaki tole izobraženiji čovjek mora biti ujedno i povjerenikom, pouzdanikom i prijateljom svejeronimskog društva, jer ono ima zaista plemenitu zadaću; naobražavati prosto ljudstvo, prušajući mu u ruke — ako godine liepa poučba i moralna šifva; to nama svima nalaže patriotička dužnost. Društvo izdaje uz poznatu obijavljanu „Danicu“ još pa tri knjige raznog koristanoga sadržaja, a bude li narasao broj njegovih članova, trait će se za cijelo odbor, da izborom i sadržajem svojih knjiga zadovolji željam i potrebam svojih članova. —

Istra je, kako već napomenuh, pogledom na ovo naše društvo, zamenujena, ako i opažamo posljednjih godina ipak liepog napredka. A zašto? Za odgovor nek nam služi okolnost, da nisu uđlanjeni mozgi naši svećenici i učitelji, akoprem bi im to bila vjeraka i domovinska dužnost, a kamo li da bi uložili svoj upliv na raširenje korisnih knjiga. Na rad dakle, gospode, jerbo poznato mi je iz iskustva, da naš soljak ne žali za onim 5 for. kojimi se uđlania u Svetojeronimsko društvo, kada ditajući po njemu izdane knjige opazi i osvjedoditi se, da mu jedino koristiti mogu i da su upravo za njega namienjene, a neće žaliti svakako nit za onim godišnjim 50 noć., ako već hoće poslušati so tom pogodnošću predplate; i ne šaca so opet platiti dužni prinom, vidi li, da i učitelj i župnik zauzimaju se za stvar, te ako ga uvjere, da knjiga nije samo gospodi nužna, već i ratarom, koji valja n. p. da nauče iz knjiga, kako treba podignuti rodovitost zemljišta — jer su ne pohodile neorezane godine —, kako lezu braniti od zureznih bolesti i tlaude drugih stvari, koje valja naučiti i znati. A opet poznato mi je, da naši ljudi nisu takovi tvrdoglavoi, a da se ne bi poprimili stvari njima korisno. — „Prosvjetom k selobdi“ nek naša bude lozinka, jer doista nećemo óvrato ni politički uznapredovati, dok naš Istranin ne bude uzljubio našu knjigu i čitačje. Razno agitatorske makinaeije i manovre mogu svakako narod nekim načinom uzbuditi, osvjestiti, ali to samo za neko doba, dok mu njegova osobna korist ne ukáže protivno, jer bez óvrato moralne podloge nije svjestoa i napredna naroda. Tko je dakle nakan da služi domovini i narodu, da bude svoj u deševnom i matarijalnom pogledu, taj nek širi u puku našu hrvatsku knjigu; drugačije neide. Za naše odnošaje i za istarskog Hrvata jesu svakako najprikladnije društveno knjige sv. Jeronima. Nek mu budu dakle članovi najprije svi naši svećenici i učitelji, držeć se one, da se po glavi pozna pravko; nok se začlane naše škole i društva; učenici i dječaci nek ne uagradjuju time, da im se plati članarim, nego da im se kroz cijeli život sjećali svojih dobročinitelja. Bude li so ovako postupalo, društvo bi se naskoro vuoma razgranilo i doneslo bi stostruki plod u svakom obziru, a bilo bi nam na čast i ponos.

Popravak.
U pripisanom članku „Na obranu“, objavljenom u prilogu prošloga broja „Naše Sloge“ nalaze se dvio nepodpuno tiskane izreke, koje se imaju čitati kako sliedi:
1. Drugi stupac, drugi stavak:
„Obćina od nikoga nezahjevna, da štivru izplati, i riedki su koji ju odma iz plate. Siromah je neizplati, jer nemože, a bogat baš neće da ju izplati, jer mu bolje konvoniir i t. d.
2. Zadržaj izreka obrane.
„Kakogod se pitanje novih štivara uzme i razmotri, bilo sa glk „šta obćineke blagajne, što je bila zadaca podplianomu financijalnomu odboru, bilo sa gladišta nepopredno koristi obćinara, što je bila zadacu podplianom štivralnom odboru, — no svaki način se mora doći do osvjedodjenja itd.“

Poziv i obznana.
U br. 8. tok. god. „Naše Sloge“ obznanae knjižice „Sveđane jutnje i večernje“ iz Lovakovića brovira s latiniom izpisane, mogu se naručiti kod podplianoga uz cionu od 70 noć. komad.
Vrbnik (otok Krk Istra) 19 marča 1894.
Petar Matanlić, učitelj.

Traži se
dva lovačka psa
srednje dobe, i to jednoga psa i jednu kujicu.
Poblizhe kod uredništva našega lista.

Posojilnica in hranilnica v Kopru
uknjžena zadruga z naomejenim porožtom

Poziv!
Pozivlju se zadrugari k glavnoj skupštini, koja će se održavati u Kopru 1. aprila 1894. u 10 sati prije podne sa sliedećim dnevnim redom:
1. Izvješće odboro vo o djelovanju zadruge god. 1893.
2. Izvješće nadzorstva o računih za godinu 1893.
3. Izbor odbora i nadzorstva.
4. Slobodni predlozi.

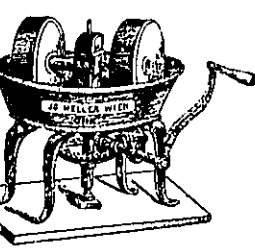
Opazka. Ako 1. aprila ne duđe k skupštini najmanje četvrti dio zadrugara (§ 31. zadrughnih pravila), držati će se skupština 8. aprila u 10 sati prije podne istim dnevnim redom bez obzira na broj prisutnih zadrugara.

Kopar, 16. marča 1894.
Odbor.

DOMINIK LUSIN
u Kopru
preporuča voliko svoje skladišće raznovrsnog lioza, kano:
greda, dasaka, murala, duga, te takodjer opaka, vapna, pieska itd.
Naručbo ovršava ledno i po najnižoj cieni.
24—5

„Kupi kod kovača ništo kod kovačića“, kaže stara poslovia.
Ove mogu punim pravom na moj zavod uprviti, jer jedino tako volika trgovina, kao što je moja, imade razprodajom ogromnih vrsti stvari i drugih prednostih, jaštinu troškove, koji moraju konačno kupcom koristiti.
Krasno uzorke privatnim naručnikom šaljem badava i franco. Bogate knjige uzorala, kakvih jošto nebijše, za krajnje nefrankirane.
Tvari za odiela.
Peruvion i dosking za visoko svećenstvo, propisno tvari za odiela za c. kr. članovika, volozane, vatrogasce, Sokolaha, Hrvaje, sukna za biljard i igrače otolovo, pokrivala za hoočje, tvari za lovačke kapute, nepromocne tvari za pranje, plaide za patulke od 4—14.
Vriedne elene, pešteru, trajne, čiste vuzone sukne tvari, ne jufino otirulike, koji su vriedni jedva krojačko plaće, preporuča
Joh. Stikarofsky,
Brno (Austrijski Mandator).
Najvoće skladišće blaga vriedno pol mil. for.
Kazipolija samo pouzotjem!
Dopljuje: njemčki, madjaraki, česki, poljski, talijanski, franczecki i englezski. 24-6

Sve strojeve za gospodarstvo.
Osobitosti
prodaje jedino tvrdka Ig. Heller
TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE
raznih sustava
HIDRAULIČKI TIESAKA
diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrolajke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štrolajke proti mildevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatica, mlina za bićenje žita obićno.
Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cene i pod najpovoljnijim uvjeti pošlja uz jamstvo i na pokus
IG. HELLER, WIEN
2/2 F aterstrasse br. 49
Bogato ilustrovano kataloge sa 192 stranicu u talijansko-njemačkomo i hrvatsko-njemačkomo jeziku šalje na zahtjev odmah badava. **Traži se preprodavaoce.**
Upozoruje se na patvaranje.
20—1

Teodor Slabanja
Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17.
preporuča se preč. avestevu za izradjenje crkvenog posudja i oruđja iz čistoga srebra, aljпка, mjeđi, kuno: moštranca, kaleža itd. po najnižih cienah u najnovijih i krasnih oblich. Stare predmete popravljaj, te ih u ognju posabrani i pozlati.
Da si uzmognu i manje imućno crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju preč. gospode nabavljača vrlo povoljne platežne uvjeta.
Ilustriani cieni šalje franco.
Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franko!
24—5

FILIJALKA
G. Kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplaćila.
V vredn. papirjih na 4—dneval odkaz 2 1/2 % 80—dneval odkaz 2 1/2 %
8— 3 1/2 % 3—mesečni 2 1/2 %
30— 3 1/2 % 6— 2 1/2 %
Za piamu, katora se morajo izplaćati v sudajnih bankovnih avstr. volji, stopijo nove avestrene takeve v krapost z dnom 4. febrvarja, 8. febrvarja in odnesno 2. marca t. l. po dotičnih obavljah.
Okrožni odđel.
V vredn. papirjih 2 1/2 %, za vsako svoto. V napoleonih brez obrasti.
Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Itaku kakor za Zagreb, Azud, Bieliz, Gablzan, Gradice, Hermanstadt, Innoent, Colovec, Ljubljana, Lianc, Olomuce, Reichenberg, Suaz lu Solnograd. — Brez troškova.
Kupnja in prodaja
vriednosti, diviz, kakor tudi vuovjenje kuponov pri otkluku 1 1/2 % vuovjenje.
P r e d u j m i.
Splošnojo sa vankovratna vplaćila pođ ugodnijim pogojli.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoruu z ovjetnja kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ili v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vriednosti avestri po pogodbi.
Vložki v puhvano.
Preporučajo se v pohvano vriednosti papirji, alai ali srebroi danar, inuzemski bankovni itd. — po pogodbi.
Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banko Italijanska v Italijanskih frankih, ali pa po čuvzetom cursu.
Trst, 31. januarja 1894. 2 24

Štrcaljke i sumpornjače za trte
inžinira Zivica.
mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste
dobiva se uvijek u skladišću tvrdke
Schivitz & Comp.
(Živic i drug.)
Via Zonta broj 5 u Trstu.

Sve strojeve za gospodarstvo.
Osobitosti
prodaje jedino tvrdka Ig. Heller
TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE
raznih sustava
HIDRAULIČKI TIESAKA
diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrolajke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štrolajke proti mildevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatica, mlina za bićenje žita obićno.
Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cene i pod najpovoljnijim uvjeti pošlja uz jamstvo i na pokus
IG. HELLER, WIEN
2/2 F aterstrasse br. 49
Bogato ilustrovano kataloge sa 192 stranicu u talijansko-njemačkomo i hrvatsko-njemačkomo jeziku šalje na zahtjev odmah badava. **Traži se preprodavaoce.**
Upozoruje se na patvaranje.
20—1

Sve strojeve za gospodarstvo.
Osobitosti
prodaje jedino tvrdka Ig. Heller
TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE
raznih sustava
HIDRAULIČKI TIESAKA
diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrolajke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štrolajke proti mildevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlatica, mlina za bićenje žita obićno.
Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cene i pod najpovoljnijim uvjeti pošlja uz jamstvo i na pokus
IG. HELLER, WIEN
2/2 F aterstrasse br. 49
Bogato ilustrovano kataloge sa 192 stranicu u talijansko-njemačkomo i hrvatsko-njemačkomo jeziku šalje na zahtjev odmah badava. **Traži se preprodavaoce.**
Upozoruje se na patvaranje.
20—1